

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Felölő szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A közönséghez!

Budapest, április 11.

Három hónappal a *Budapesti Napló* nagy reformja után, amely merész el-
tökéléssel új ösvényt vágott e lap éle-
tének és virágzásának, munkás gond-
jaink közepette nagy ünnepet ülünk:
— ezt a mai számunkat már saját gé-
peink szolgáltatják a magunk műhelyében,
amely modern és nagyszerű gépóriá-
saival, kitűnően ellátott öntő-appará-
tusaival, teljes és kiváló nyomdai fel-
szerelésével, amely a villamos kész-
ség minden hódítását összpontosítja,
— szabásra is elsőrendű ipartelep.
E lap története, sok küzdése, fejlődé-
sének utja nem ismeretlen. Hogy ma
tehát, amikor az új gépekre fűzzük a
végtelen fehér papírt, hogy szédületes
gyorsasággal róják rá a kulturális tar-
talmat, amelyvel a *Budapesti Napló*
révén az ország benépesül, derült és
boldog büszkeséget érzünk, miért ta-
gadnók. Amilyen erős akarat és nagy
szándék tette, hogy a *Budapesti Napló*
példátlan olcsósággal egyetemes va-
gyona lehessen az egész magyar
értelmiségnek, bármily existenciális
fokon is, és amily erős, nagy és
példátlan volt e reform révén e
lap hódítóképesége, szintoly gyor-
san támadt a szükség, hogy remek
nyomdánk szinte lázas sebességgel
megépítődjék, mert a korábbi bér-

nyomdából nem telt ki a hetven-
ezret meghaladó példányszám, amely-
ben e friss és gyönyörű szár-
nyakat kapott ujság reggelenként vil-
lágga repül. A *Budapesti Napló* új,
kezes formájával az országszerte el-
fogadott lapalakhoz igazodik. A gépek
lármaja közepette is mi most különös
diadalmi zenét hallunk. Refrénje és
tartalma, hogy bizonyára szeretjük egy-
mást: mi és a közönség. Meg is értjük
tehát egymást. Jelentjük nekünk magá-
nkunkat és hálánkat!

A Budapesti Napló
szerkesztősége.

Meghalt a háboru.

Budapest, április 11.

(v.) Megint bevált a mustármag-
ról szóló evangéliumi hasonlatnak örök
igazsága: megint hatalmas törzs lett
egy kicsinyke magocskából, amit talán
kételkedve rakott le egy tétovázó kéz
a barázdába. A zsenge Ezme megint
diadalt aratott a látszólag lebirhatatlan
valóságban. Alig évtizede, hogy a
kulturállamokban itt-ott egyesületekbe
verődtek össze a békebarátok. Mennyi
mosolyt fakasztott ez a szervezkedés!
A gunyos elmék badarságnak mondták
és smokkságnak kereszteltek az egész
mozgalmat. Olybá vették, mint együgyű
ábrándozók haszontalan időtöltését.
Az örök béke eszméje még annyi
tisztességben sem részesült, mint ama
nagy világhódító ideák, amelyek a förté-

nem folyamán jelentkeztek vala. Még
csak nem is üldözték, vértanúságot
sem kellett miatta senkinek szenvednie,
vérbe sem fojtották az új ige hirde-
tőt. Csak kinevették őket. A nagyképi
diplomáták tovább is titkolóztak kabi-
netjeikben s tovább is fenyegetőztek
a háborúval, ha egyikük nem adta be
derekát a másikuknak. A bösz tábor-
nokok tovább is pöffeszkedtek, növel-
ték és nevelték hadseregeiket, tökéle-
sítették a tömeggyilkolás szerszámaikat,
lenézték a tisztos polgári munkát s
minden érdemet a katonai erények
számára foglaltak le. S a fejedelmek,
— őh a fejedelmek tovább is a mili-
tarizmus bálványának áldoztak, kutyába
se vették a munkálkodó és termelő
szorgalmat, fényt és jutalmat a he-
nyelő vitézségnek biztosítottak csu-
pán. És diplomáták, tábornokok, fe-
jedelmek, valahányszor valami vég-
telenül ostoba dologról beszéltek, min-
dig így taksálgattak: „Ez olyan bár-
gyuság, mintha csak egy békebaráttól
eredne.“

Azonközben a mustármagocska
dagadozni kezdett a barázdában: az
élet rejtelmes forrása kezdett belőle
kiszivárogni. Burka meghasadott, szála-
kat bocsátott ki magából, sejtjeiben
megkezdte keringését az életnedv, csi-
rája keresztültört a televényen, cseme-
tévé fejlődött, mely gyökereivel a föld-
ből, pórusaival a levegőből és verő-
fényből szedte magába a táplálékot.
S a csemete nőtt, nőtt, egyre nőtt!
Diplomáták, tábornokok és fejedelmek
figyelmükre sem méltatták. Ő sem törő-
dött a fejedelmekkel, tábornokokkal és

TÁRCA

A nagy cél.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Írta: *Goda Géza.*

Volt egyszer egy szegény, öreg assz-
zonyunk, akinek az volt a legnagyobb
ambíciója, hogy a szegényház lakója le-
hessen.

— No — mondtuk — ez nem nagy
cél. Ezt el lehet érni. Mert
mire való a szegényház? Arra, hogy sze-
gény, öreg asszonyokat tartsanak benne.
Az ember elmegy az igazgatóhoz, meg-
mondja, hogy itt meg itt fogott egy sze-
gény, öreg asszonyt, beajálja lakónak,
amire az igazgató nagyon barátságosan
mosolyog, örömben megtöri az okuláré-
ját, megvett valahol egy szép fehér ágynak
a rengeteg nagy épületben, tipegő, apró
lépéssel elébe megy az új lakónak, bará-
tságosan megszorítja a kezét s azt mondja
neki: — Isten hozta!

— No — mondtuk a szegény, öreg-
asszonyunknak — jól van. Ha csak ez
a kívánsága, affelől nyugton alhatik. Egy
hét alatt benn lesz a szegényházban.

Az öreg asszony kezet akart csó-
kolni, mert mindig ünnepelt is mosoly-
gott is, mint az áprilisi égbolt s elment
azzal, hogy egy hét múlva majd eljön a
válaszért.

— Nem csak jöjjön, néni — mondtuk.
— Addigra rendben lesz minden.
Hanem nem lett rendben.

Mert nagyobb dolog az, elismert sze-
génynek lenni Magyarországon, mint
holmi zsiros hivatali kijárni. Emehhez
elég hivatkozni az ősi barátságára, atya-
fiaságra, urambátyám nemes jószívűségére,
rokoni érzésére és hasonló földi tulajdon-
ságokra. Hanem a szegényháztan lakást
kapni, — ahhoz már a sors, a jószerecse,
a véletlen és a többi égi hatamakra van
szüksége az embernek. Hivatalt kereső
embernek legtöbb a rokona. Hanem aki
a szegényházba akar jutni, azt még a tu-
lajdon testvére is letagadja. Ki akarna
szegény ember véreből való lenni?

— Rokona ööknek az a nő? —
kérdezte az igazgató, mikor harmadnapra
beajáloztuk hozzá a szegény assz-
nyunkat.

— Az a nő? — mondtuk. — Az a
nő, igazgató ur, nem rokonunk.

— Nem? — fordult hozzánk kárör-
vendő mosolyival. — Hát ha nem ro-
konuk, mi közük hozzá? Mi jöveimen
ajánlják nekem? Miféle jöveimen?

A jöveimen megakadtunk. Pedig jö-
veimet sehol a világon nem olyan könnyű

találni, mint Magyarországon. Mire az
ember felnő, már arra van berendezve az
agyveleje, hogy mindent a jöveim szem-
pontjából vizsgáljon. Van-e jöveime élni
szeretni, levegőt szívni, a napsugarat él-
vezni, vizet inni, vagy talán inkább a
borra van-e jöveime?

Néztük ezt az igazgatót s azt mond-
tuk, hogy a rokonság jöveimén csakugyan
nem kérjük a fölvetelt, hanem a szána-
lom jöveimén.

— Az nem jöveim! — mondta ha-
tározottan.

— Nem?

— Nem. Ezen a jöveimen minden
csavargót föl lehetne vétetni ide. Pedig a
szegényház a jobbfejta szegények számára
való. Kizárólag az előkelő szegények szá-
mára.

— Nem tetszik fölvenni?

— Nem.

Nagyon nyugodtan mondta. Még a
szempillája sem rebbent. Az okuláréját
egyszer sem törlötte meg.

— Jól van — mondtuk — majd el-
megyünk a miniszterhez.

Az igazgató fölállt s intett a kezével.
Aztán gorombán mondta:

— Tessék! (Ezt a szót semmiféle
nyelven nem lehet olyan gorombán ki-
mondani, mint magyarul.)

Hanem a miniszterhez még sem

diplomákkal. És lett belőle hatalmas fa, amelyet a hatalom semmi fejcsőfe nem tud innámár ledönteni s amelyről Európa valamennyi ágynának golyóbisai is visszapatannának.

Meghalt a háboru. Legalább Európában meg. Ott valahol Kelet-Ázsiában még veresnek két barbár népfaj. De az európai civilizáció egészséges vérkeringése kidobta magából ezt a káros hatóanyagot. A háboru meghalt. Az a kis mustármag ölte meg. Az együgyű örönd meghódította észrevétlenül az elméket s korlátlan urrá lett fölöttük. A diplomata még irnak dörgedelmes jegyzőket; a generálisok még végigvágatlnak a gyarmatötereken izzadó hadseregek frontján; a fejedelmek még szívesebben halgatják szárnysegédek kardcsörtetését az ekevas nyirkosánál s a gyarmatörök bugásánál. Pedig ennek az egész hatalmas apparátusnak már semmi értelme nincs. Mert a háboru meghalt.

A napokban aláírtak két nemzetközi egyezményt. S ezzel elhárult az a két háboru, amely itt Európában egyáltalán lehetséges lett volna. A régi világban, amikor még fölkel ütött marháknak néztek minden békebarátot s ostoba utópianak az örök béke eszméjét, tavaly előtt vagy tavaly, szóval: a régi világban, két archimédési pontja volt az európai egyensulynak. E két pont bármelyikén egyetlen lábrugással ki lehetett volna sarkából vetni az egész világot. A Földközi-tenger medencéje fölött való uralom volt az egyik pont; s a Balkán-félsziget macedóni állapotának érinthetelensége volt a másik. Féltékeny versengések és gyűlölködő feszültségek villámterhes zivatartellegei ütötek állandóan e két táj fölött. Csodának kellett volna történnie, hogy e felbőrképtől egyetlen sístergő mennykő se csapjon le; s ha lecsap csak egyetlenegy is, meggyulladnak az örökös hadseregeknek sziníg telt puskaporoshordói s ekkor elhárithatatlannal bekövetkezik a világtörténetnek az a legnagyobb rebbanása, amely alapján fölforgatja vala egész világ-

részünket. Hát ez a csoda, amelyet remélni sem mert senki, talán még a békebarátok tábora sem, véletlenül ugyanaznap megtörtént mindkét helyen. Bizonyára nem összebeszélés folytán történt s épp ezért a sorsnak sokatjelentő jelképes beszéde, hogy egyazon napon írták alá Londonban és Konstantinápolyban azt a két egyezményt, amely beláthatatlan hosszú időkre békés rendezéssel intézi el a Földközi-tenger és a Balkán-félsziget egyensúlyának dolgát. Minket magyarokat kivált a konstantinápolyi egyezmény érdekel, mert ha Macedóniában és Albániában nem szűnnek meg a villongások, akkor a magyar-osztrák monarchia mulhatatlanul véres kalandokba keveredik. A balkáni viharfészek állandó háborus veszedelmet rejtett magában. Az idén nálunk egymást érték a mozgósítási előkészületekről szóló hírek. Cáfoltatták őket sűrűn, de újra meg újra fölmerültek. S nem ok nélkül, mert kicsinált dolog volt Mürzsteg óta, hogy amennyiben Bulgária ezentul is szítaná a macedon és albán lázadásokat, akkor mireánk vár a földat, hogy fegyveres kézzel állítsuk helyre a rendet. Bulgária pedig nem akar észére térni. Hiába intettük, kéréltük, korholtuk: pénzt, fegyvert és tanácsot konok bőkezűséggel osztogatott a fölkelőbandáknak. Épp ilyen makacs volt Anglia és Franciaország között a feszültség a Földközi-tenger medencéjének északafrikai részében. Csupa ingerkedésből, fullánkossal ugratások kölcsönösségéből, mérges fegyvercsörtetésből állt évek óta a közéleti hegemoniáért küzdő két nagyhatalomnak egymással való diplomáciai érintkezése. És csodálatos módon ugyanegy napon jubázodott meg valamennyi, ugyanegy napon dobott el magától minden háborus szándékot valamennyi, ugyanegy napon találta meg a jobbik esztét és a lelkiismeretét valamennyi. Anglia is, Franciaország is, Bulgária is, Törökország is. Mikor ugy volt, hogy no most csap össze a mindent elborító véres hullám Európa fölött, akkor jött

létre a nagy lélektani átalakulás: az állig fölfegyverkezett ellenfelek lemondtak a háboru dicsőségéről és kockázatáról s megalkudtak békességesen.

Még soha bizonyosabbnak nem látszott háboru, mint ez a kettő. S váratlanabbnal és hirtelenebbül sem hiusult meg soha háboru, mint ez a kettő. Azaz hogy nem is ez a két háboru hiúsult meg, hanem a háboru. Amely talajból az a kicsiny mustármag kikelt, azt vérel nem lehet többé öntözni. Itt Európában a népek nem akarnak s nem fogynak többé háborut viselni. A civilizáció belevitte a nemzetek lelkebe azt a nagy eltökéltséget, hogy kenyerre vágyódnak, nem babérra, hogy dolgozni akarnak, nem egymást mészárolni, hogy építeni óhajtanak, nem rombolni, hogy ledöntik a vitétség bálványát, s a munka oltárát építik föl helyette. A népek ezt eltökéltségük magukban. Hallgatagon, de szilárdul. Nem vettek föl erről jegyzőkönyveket, nem szerkesztettek róla nemzetközi aktákat, de rájuk jött a belátás, a szívük összedobbantak s kész volt közöttük a megállapodás. Az ismétlőpuskák és a gyorstüzelő-ágyuk, a milliónyi hadseregek, az embergyilkolás kegyetlen fufangjának pokoli tökéletességgel való szervezetsége: — mindez létrehozott egy nagyon gyökeres és egyetemes kijózanodást. A militarizmus örületes elfajulásai tették lehetlenné a hadviselést. A tábornokok még mindig tenyésztek a katonai gögőt, a fejedelmek még mindig a szuronyok hegyére támasztják hatalmukat. De a diplomata mintha sejtene már, hogy új világrend van keletkezőben. Mert hiszen háborura készültek, háboruval fenyegetőztek s az ördög tudja, hogyan történt, de békeszerződést kellett aláírniok. Itt Európában belátható időben nem lesz többé fegyveres bonyodalom. Japán és orosz hadd végezze el egymással a véres dolgát Ázsiában. Az európai civilizáció területéről ez a véres árny ime elvonult Ázsia barbár földjére. Amint-hogy odaváló is. Ide többé be nem teszi a lábát. Ha vissza akarna térni,

mentenek el. Mert a miniszter messze lakik. Ahhoz egy hét elhatározás kell, hogy az ember audienciára menjen. Mikor aztán elhatározta, akkor még egy hét gondolkodik, hogy mikor menjen, hogyan menjen, mit beszéljen, hogyan beszéljen. Ezzel eltelik három hét. Akkor valahol megakad az ország gépezete, az újságok beszámolója, a minisztereknek is reszkedvük van. Meg kell várni, amíg kedvre derülnek. Avval is elmulik vagy két hónap. Az ember pedig nem tehet egyebet, azt mondja, hogy a dolog megy, szépen megy, rendezés lesz, csak nem kell aggodalmaskodni.

Mikor egy hét múlva eljött az öreg asszonyunk, leülteték s azt mondták neki: — A dolog jól megy, néni. Rendben lesz.

Mosolygott és bólogatott. Láttuk, hogy az orra és az alsó ajka majdnem összeér az öregségtől és hogy a feje reszkét.

— Közszönm — mondta selypesen.

— Hát bejutok?

— Hogyne!

Csodálkozott.

— Mindig azt mondták, hogy oda nehéz bejutni.

— Dehogy. Annál könnyebb sinés.

Mit mond... Egy... nem... nem...

Lehajította a fejét s mintha valami titkolt, becézgetett gondolat motoszkált volna benne, zavartan babrált a kendőjével.

— Ha nem tetszenék megharagudni, — motyogta aztán — kérdeznék valamit.

— No.

— Hallom, ugy-e, hogy csupa fehér ágy van benne?

— Fehér.

— Csupa fehér? Csupa?

— Csupa fehér.

Most már fölneztett. Diadalmasan mosolygott.

— Mondtam. A szomszédasszony vitatta, hogy tarka ágyruha is van benne. Én meg azt mondtam, hogy csupa fehér.

— Igaza volt.

— Igazam, ugye? Azt sem hiszi, hogy mindenki kávét kap.

— Mindenki.

— Meleg kávét? Jó a meleg kávé.

Tetszik tudni, átmelegíti az ember belsejét. Ilyen öreg asszonynak már kezd kihúlni a belső része. Mindennap egy kicsit jobban kihül, mindig jobban, amíg egyszer csak kihül egészen. Azért jó, ha az ember melegíti. A kávé nagyon jó.

— Jó.

— Aztán arra jártunk.

— Mire?

— Mire?

— Mire?

szor arra jártunk és bekukucsáltunk a kerítésen. Szép zöldre festett kerítés van ott s a kertben virágok. Gyönyörű virágok vannak benne. Szabad, ugy-e, tépni annak, aki benn lakik?

— Hogyne! Arra való a virág.

— Persze.

Aztán ült még egy darabig esőndésen. Mosolyogva nézett ráns s halványkék szemé előtt gyorsan vonultak el a boldogság és megelégedettség képei. Fehér, puhára vetett ágyak, reggelire, uzsonnára egy bögre kávé, egy zsömlye, aztán virágok.

— Hát bejutok? — kérdezte végrel.

— Be. Csak jöjjön el két hét múlva.

Két hét múlva még nem volt rendben a dolog. Szóltunk az embereinknek, hogy kérjék meg a minisztert. Mind megkérte, de a miniszternek mindig más dolga volt. Mikor pedig nem volt más dolga, akkor meg azt írta az igazgató, hogy nincs hely. Minden fehér ágyban alszik egy öreg asszony. Várjunk a jövő tavaszig. Addigra talán meghal valaki.

Vártunk.

Karácsony hetében meghalt valaki s akkor arról értesítettek, hogy már most hozhatjuk az öreg asszonyunkat. Május elsőjén beköltözködték. A fehér ágy meg

magával szemkötő találna a békés munkálkodásra testvéreleg egybeforrott európai népek ledönthetetlen ércfalát.

BELFÖLD

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, amelyen a kabinet valamennyi tagja részt vett.

Expozé — az exposé előtt. Politikai körökben feltűnést kelt, hogy olyan pénzügyi kapacitás, mint Kornfeld Zsigmond, közvetlenül a pénzügyminiszter exposéja előtt maga is exposézt mondott, még pedig interview formájában. A feltűnést igazolja első sorban az a körülmény, hogy Kornfeld egyáltalán nyilatkozott, de még sokkal inkább az, hogy mit mondott. Mert a Hiteltank kintű igazgatója, akit a „kinevezett“ pénzügyminiszter mellett „született“ pénzügyminiszternek lehetne nevezni, jelentékeny javulását konstatálja a gazdasági viszonyoknak, de a javulást a maga részéről csupa olyan tényezőre vezeti vissza, mely független a kormányzati intézkedésektől. Szerinte okozta a javulást az utolsó két esztendő jobb termése, a kivándorló által beküldött sok millió koronára és a kamatláb leszállításából a szegényebb néposztály javára bedőlt megtakarítás. Ez kétségtelenül igaz, de az is igaz, hogy a jobb termést, a kivándorlók hazaküldött pénzét s a kamatláb leszállításának áldását nem a pénzügyi kormányzat idézte elő. Másrészt azonban ki van zárva, hogy Kornfeld Zsigmond, mikor a pénzügyminiszter exposéjának elébeharangoz, egyszerű pikantériával akarna szolgálni. Feltételek tehát, hogy az ő nyilatkozata csak bevezetés és pedig arravaló, hogy a gazdasági helyzet javulása általánosságban már konstatálva legyen, mikor az ország pénzügyminisztere a t. Házban exposéját megtartja. A pénzügyminiszternek így módjában lesz éppen azt konstatálni, hogy javulás van, de abban a másfél esztendőn keresztül leköltött állam és kormányzat — ártatlan. Az igazi exposé így megállapíthatja azt az igazságot, hogy az

Az öreg asszony lecsukta a szemét s úgy hallgatta a beszédünket.

— Az ágya meg van már vetve. Fehér ágy.

Bőltintott.

— Mindennap kap kávé. Kétszer.

— Köszönöm.

— Mire a kertben kinyílik az orogona, behurcolkodhat. Május elsején.

— Köszönöm.

Utóljára már sirt a boldogságtól s karácsonytól husztig mindennap félkerekett bennünket, hogy bizonyos legyen a dolgában. Számolgatta a napokat s a fikat nézte nagy figyelemmel. Mire azok rügyre fakadnak, akkorra minden rendben lesz. Bejut...

Pedig nem jutott be. Hivatalos szegénynek lenni nehéz dolog. Nem az emberek től tüg az, hanem az égi hatalmaságoktól. Beleavatkozik abba minden jöttment. Még a szél is, eső is, a nyirkos tavasz is. Ezeknek pedig elfeledtük kikérni a protekcióját. Azt tették hát, hogy áprilisban megölték az öreg asszonyunkat. Meghült a néneke s lelehalt a köhögésbe.

A fehér ágyba más feküdt bele. A kávéval más melegítette a kihűlt belsejét. Hanem egy nyíló orgonát leptünk a koporsójára a szegényház kertjéből. Majd bevitt érte a rendőr.

obstrukció káros hatását csak a véletlen szerencse paralizálta, s hogy a gazdasági javulás a törvényhozás meddősege mellett csak a kedvező konstellációknak köszönhető. Így aztán a hivatalos és nem hivatalos expozé ki fogja egymást egészíteni. Mindenképpen érdeklődéssel várják most Lukács László expozéját, mely talán arról is beszámol, hogy a gazdasági javulásban a véletlen szerencsén kívül nem volt-e mégis része a kormányzat munkásságának is.

Az olasz borvám-klauszula. Most már a félhivatalos jelentések is elismerik, hogy az abbaziai találkozás alkalmával *Goluchowski* és *Tittoni* nemcsak a Balkán-kérdést, hanem a kereskedelmi szerződésnek még fegő részleteit is megbeszéltek. Mondják, hogy a két külügyminiszter megtafta a kiegyenlítés alapját, s erre vall az a körülmény is, hogy *Miraglia* olasz szenátor ma már Budapestre érkezett s hosszabb eszmecsere-t folytatott gróf *Tisza* István miniszterelnökkel. Gróf *Miraglia* ma este elutazott fővárosunkból. Olasz részről a borvám-kérdést körülbelül megelodtnak tekintik s állítólag az olasz delegált ilyen értelemben távirati jelentést is tett kormányának, de mi nem gondoljuk, hogy a megoldás már megvolna. Itt erős közvélemény alakult ki, mely a borvám-klauszulanak még részleges feltámasztását is perhorreszkálja s erről a magyar kormányban van tudomása. A helyzet tehát távolról sincs tisztázva s a megoldás nem könnyű. Miután az olasz és német kereskedelmi szerződésekre vonatkozó felhatalmazási javaslat már a napokban a törvényhozás plénuma előtt lesz, az olasz borvám-klauszula kérdése mindegyesre szaba fog kerülni s elvárható, hogy a kormány kimondja beszámol az eddigi tárgyalások eredményéről.

A szabadelvűpártból. A szabadelvű pártkör két hétig elhagyott termeibe ma visszatértek a megpikent politikusok. Gróf *Tisza* István már korán megjelent hívei között s feltűnt, hogy gróf *Héderváry* Károly is eljött ma, amikor pedig miniszteri politika, csak amolyan beszélgetés, amely az otthoni dolgok elmondásában és a vakációi körközások fölelevenítésében merül ki. Ami politikáról szó esett, az mindössze annyi volt, hogy a holnapi formális üléstől informáldták. A holnapi ülésen pedig nem lesz semmi egyéb, mint megállapítják a holnaputáni ülés napirendjét, gróf *Tisza* István pedig nyilatkozni fog a parlament munkaprogramjáról nézve. Kiváncsian várják, hogy a miniszterelnök tesz-e nyilatkozatot a delegációk májusi összejeléséről.

Báró *Podmaniczky* az egyetlen ember ma a klubban, aki udjodással tud kedvcskedni, s ez is csak annyit, hogy holnap esti félnyolc órákor pártkonferencia lesz, amelyen a párt a vármegyei tisztviselők fizetésrendezési javaslatát fogja tárgyalni.

Dániel Ernő beszámolója. Fancsováról jelentik: Báró *Dániel* Ernő, Pácesova város országgyűlési képviselője ma tartotta meg beszámolóját. Már reggel kürdőségt meg elébe Verseezre. A pályaudvaron nagyszámú választó várta és a berobogó vonat az önkéntes tüzoltó-zenekar a Rákóczi-indulóval, lelkes éljenzéssel fogadta. Mikor a képviselő a vonatból kiszállt, a város nevében *Mattonich* Adolf polgármester üdvözölte. Ezután *Krisztján* Antal közjegyző pártelnök üdvözölte *Dánielt*, ki meg eg szavakban köszönte meg a lelkes fogadtatást. Fenyves kíséretével azután bevonult báró *Dániel* a felhobogózt városba. Délután 4 órákor a városi székház

nagytermében tartotta báró *Dániel* nagyszámú választók jelenlétében érdekes beszámolóját. Azután *Krisztján* pártelnök indítványára a gyűlés egyhangúlag bíralmat szavazott képviselőjének és a kormányelnöknek.

A vasuti tisztviselők fizetésrendezése. A vasuti tisztviselők fizetésrendezésének törvényhozásbeli előmunkálatai ma végre befejezéshez jutottak. A ma délutáni minisztertanács gróf *Tisza* István elnöklésével foglalkozott a vasutasok fizetésrendezésével. A kormány a törvényjavaslatot az előzetes szentesítés után tüstént beterjeszti a képviselőház elé. Ami pedig a vasutasoknak még kedvesebb: a javaslat alapján a kormány *rendeleti uton azonnal folyósíttatja a tervezett fizetési-emeléseket.*

Goluchowski hazatérése. Bécsből jelentik nekünk: Gróf *Goluchowski* külügyminiszter holnap érkezik *Bécsbe* Abbaziaiból és szerdán reggel a közös miniszteri tanácskozásokra Budapestre fog utazni. A közös külügyminiszter holnap kihallgatásra megy, hogy beható jelentést tegyen ő felségének a *Tittoni* külügyminiszterrel folytatott konferenciák eredményéről.

Az állami költségvetés. Félhivatalosan jelentik, hogy a költségvetési törvényjavaslat benyújtása a legközelebbi néhány napra nem várható. A költségvetés még a minisztertanács előtt sem volt. Ez a cáfolat a *Keleti Értelítő* nekészől, amely a jól értesültség látszatával tudatta a lapokkal, hogy *Lukács* László már holnapután szerdán benyújtja az 1904. évi költségvetést.

A beruházási kölcsön. *Lukács* László pénzügyminiszter tegnap befejezte a tanácskozásokat a beruházási kölcsön átvétele körül a *Rothschild* csoport képviselőjével, *Kornfeld* Zsigmond vezérigazgatóval. A konzorcium át fog venni körülbelül *50 millió négy-százalékos koronajáradékot*, természetesen a megteleelő törvényjavaslat megszavazása után. A pénzügyminiszternek sikerült kedvező árfolyamot biztosítania. Ebben a műveletben a *Földhitelezet*en, a *Rothschild-csoporton*, a *Hitelintézet*en és a *Magyar Hitelbankon* kívül résztvesz a *Disconto-társaság*, a *Mendelssohn-bank*éaz, a *Bleichröder-éeg*, továbbá a *berlini* kereskedelmi és iparbank.

KÜLFÖLD

A kiegyezés Ausztriával. *Brünnben* tegnap a német pártgyűlésen *Grosz* képviselő a politikai helyzetről beszélt. Azt mondta a többi közt, hogy a Magyarországgal való viszonyt legközelebb az egyik vagy másik módon kell oldani s hogy a kereskedelmi szerződések megújítását sem lehet már tovább halasztani. Mind a két akcióra nézve nagyon rosszak a kilátások. Magyarországon békét kötöttek a pártok a hadsereg egyessége rovására, amelyet földlőztak a magyaroknak. A mellett még nem is ismerjük a békekötés árát, de bizonyos, hogy a költséget nem a magyarok hanem mi fogjuk megfizetni. Magyarországnak mindenestre megvan az az előnye, hogy rendezett viszonyok között folytathatja a további tárgyalást s hogy ott a kormány és az összes pártok egyetértenek abban, hogy lehetőleg sok hasznot buzzanak Ausztriából.

A belgrádi összeesküvők. A szerb királygyilkosokat, mint *Belgrádból* táviratozzák, eltávolították az udvartól s ezzel helyreállították az idegen államokkal való rendezet diplomáciai viszonyt. A tisztek kérdése alatt a június 11-iki gyilkosság ellen való minden

igazgatásnak végleges elnyomását értik. A kormány egy kommunikéjében tudatja, hogy az összeesküvők eltávolítása következtében helyreállott a külföldi államokkal való diplomáciai viszony. A legutóbbi ukáznak az volt a célja, hogy a tisztikarban a tisztító-processzust megkezdje. A kormánynak el kell távolítania a hadseregből mindazokat az elemeket, akik a június 11-iki esemény ellen izgatnak. Ma volt az udvarnál az első ebéd, amelyen egy külföldi állam képviselője is jelen volt. A távozó olasz követ tiszteletére adta a király ezt az ebédet, amelyen az összes miniszterek is jelen voltak.

Combes beszéde. Laomból táviratozták: A szocialista-radikális egyesület által rendezett lakomán Combes miniszterelnök hosszabb beszédet mondott, amelyben tiltakozott a kisebbség különböző pártjainak törekvései ellen, amelyek állandóan minden szövetséget elfogadnak, hogy a kormánytöbbség különböző csoportjainak egyesülését megrendítsék.

— Az a körülmény — ugymond — meg kell, hogy nyugtasson bennünket a demokratikus intézmény jövőjét illetőleg, hogy a klerikális veszedelem ismét vegyül a kongregációs veszedelemmel. Ennek az ország végét akarja vetni és a belső meghasonlások forrását be akarja tömni. Mindennek dacára megújították a kongregacionista képviselők engesztelhetetlen ellenzéküket a jelen minisztérium ellen. A régi küzdelem ez az egyházi és világi szellem között, amelyben egyfelől a papság és a nemesség, másfelől a polgárság és a demokrácia áll. A miniszterelnök ezután megemlékezik a minisztérium megdöntésére irányuló hiábavaló kísérletekről és azt mondja, hogy a minisztérium nem beosvágyból helyez arra súlyt, hogy megmaradjon, hanem a célból, hogy jolytassa a megkezdett munkát. Ha megbukik, vele bukik a köztársasági sereg is. A miniszterelnök megvan győződve arról, hogy a kongregacionalistáknak nem fog sikerülni amaz állításuknak bebizonyítása, hogy a szocialista csoport terrorizálja a kormányt és a többséget. Nem sokkal több alapja van a nacionalisták ama vádjának sem, hogy a kormány a külföldi kabinetje. Franciaország a többi nemzet becsülését élvezzi, sőt rokonszenvet. Mindannyian szíves viszonyban akarnak élni Franciaországgal. Ezt mindenütt hallani, mert meg vannak győződve arról, hogy Franciaország el van tökélve érdekeit a többi néptörvényes érdekeivel minden körülmények között összeegyeztetni. Nincsen a világön senki, aki Franciaországot úgy megsértené, hogy azt binné, hogy Franciaország Oroszországgal való szövetségét cserbenhagyja vagy megtagadja a többi államokkal fennálló barátságos viszonyt. De abban sem kételkedik senki, hogy szövetségét vagy barátságos viszonyát csak a béke érdekében értékesíti. Ez a békeszeretet a lelke a francia diplomáciának, hogy fáradhatatlanul új és új választott bírósági szerződéseket köt, hogy mindent megtesz, hogy a jövőre nézve elkerülje a háberut és a mostani a hadvívó feltekre korlátozza. (Teisítés.) A miniszterelnök azután visszatér a kongregáció kérdésére és kifejti, hogy mily szükséges volt szembeszállani a kongregáció hatalmas növekedésével. Majd átér a katonai reformra és az általános jövedelmi adó behozatalával létesítendő pénzügyi reformra, mely mindkettő a jövő ősülészokon kerül tárgyalásra. A munkásnyugdíjak kérdése is sorra kerül a maga idején. Combes azzal végezte beszédét, hogy felszólította az összes köztársaságiakat, hogy egyesüljenek a küszöbön álló municipiális választások előtt.

Este a miniszterelnök Vallé igazságügyminiszterrel a közönség lelkes megjelenése között tért vissza Párisba.

Az orosz-japán háború.

Budapest, április 11.

Oroszországban mindenféleképpen szépitik azt az immáron tagadhatatlan tényt, hogy az orosz csapatok minden irányban visszavonulnak. Állítólag maga Kuropatkin rendelte el azonnal a haretérre való megérkezése után, hogy a kozákok ne nyomuljanak Korea északi részében tovább előre és hogy a csapatok ne bocsátkozzanak komoly csatározásokba. Most ezt az orosz vezérkarnak egyik tagja azzal kommentálja, hogy Oroszországnak vigyáznia kell Khina előtt presztizsére és vigyázva kell cselekednie. Minden támadásának a japánokra nézve megsemmisítőnek kell lennie. Most pedig a japánok vannak még tulsulyban, de később, ugymond az illető vezérkari tiszt, az oroszok javára fog a mérleg eldőlni, bármilyen kedvezőtlen is a helyzet.

Igy szól az orosz vezérkari tiszt. Ez azonban csak azt bizonyítja, hogy az illető magasrangú tiszt a jövőtől várja azt, amit a jelen meg nem ad. De hogy ez a várakozás teljesülni fog-e, az nagyon is kérdéses. Annál inkább az, mert mind megbízhatóbb hírek jelentik, hogy annak a három japán hadosztálynak, mely most nyomul előre a Jalu felé, a tulajdonképpeni célja nem volt más, mint Korea elfoglalása és hogy a nagyobb japán sereg, mely most száll hajóra Nagaszakiban, a liaotongi félszigeten fog partra szállani és onnan nyomul majd előre az oroszok hadállása felé.

Oroszország haditervét különben még most is a legmélyebb titok borítja. Ennek magyarázata részben abban rejlik, hogy Kuropatkin mindaddig, míg a tátoroktan nem teremtett rendet, nem is gondolhat komolyabb hadműveletekre. A legnagyobb baj, hogy a seregben a nagy piszok és rossz élelmezés folytán mindenféle betegségek harapódtak el és hogy a tisztiek nem engedelmeskednek az instrukcióknak. A cár szigorúan megparancsolta a bűnösök megbüntetését, minthogy különben az általános infekció veszedelme fenyegeti a sereget.

Azt a hírt, hogy a Jalu mellett nagyobb esata volt, nem tartják valószínűnek, minthogy ugy az orosz, mint japán forrásból érkező hírek egyhanguan konstatálják az oroszok visszavonulását. Így hát valószínű, hogy az a nagyobb esata a későbbi hírekben holmi kisebb csatározássá fog törpülni.

Nagy esata.

London, április 11.

A Daily Mail értesülése szerint a Jalu folyó mellett nagy esata volt. Az orosz sebesülteket két vasuti vonalon szállították Mukdenbe és innen Karbinba. Port-Arthur körül esütőtörök óta tifon dühöng; Niucsung keleti részét, ahol a japánok partra akartak szállni, elárasztotta a tenger vize és az egész vidék járhatatlan.

Tüntetés egy orosz egyetemen.

Pétervár, április 11.

A charkovi egyetemet bezárták, mert az egyetemi iljuság a kormány ellen tüntetett a japán-orosz háború miatt. A minap az egyetem egyik tanára, Jasznapolszék, hallgatói előtt eljárt a háborút, mely Japánra nézve nagy nemzeti jelentőségű. Oroszország részéről pedig teljesen hiábavaló vállalkozás. A diákok közül néhányan tiltakoztak Jasznapolszékot, akit azonnal el is bocsátottak állásából. Az iljuság nagy

része az elbocsájtott tanár mellett tüntetett s a tüntetések csakhamar oly komoly utcai zavargásokká fajultak, hogy az egyetemet végre is be kellett zárni.

Orosz hadihajók.

Brest, április 11.

A Dimitrij Donszkoj nevű orosz cirkálóhajó ma elindult a Keleti-tengerre.

Cherbourg, április 11.

A Virennius tengernagy vezénylete alatt álló orosz hadosztály a lakosság lelkes tüntetése között távozott a Keleti-tengerre.

Oroszgyűlölet Khinában.

Pétervár, április 11.

Tienszimből jelentik, hogy az orosz konzulátus őrsége abban a pillanatban tartóztatott le több khinait, amikor fel akarták gyújtani a konzulátus épületét. A gyújtogatókat kiadták a khinai hatóságoknak, a konzulátus épületét pedig kozákok őrzik.

Marchand ezredes.

Páris, április 11.

Hír szerint Marchand ezredes elbocsátását kérte, mert a hadügyminiszter megtagadta tőle az engedelmet, hogy a kelet ázsiai haretérre menjen, ahol a cár külön meghívására követni akarta a katonai műveleteket.

HIREK

A legjamborabb ünnep.

— Nini, egy zászló, — mondja valaki a köruton. A másik csendesen mosolyog a bajusza alá. — Az ám, ma van a nemzeti ünnep. A fiam se volt iskolában. Azt mondta nekik a tanító, hogy semmi oka sincs ugyan az ünnepelésnek, de hát a tanterv szünetet rendel. Alkalmazkodó bankok hivatalnokai is az utcán sétálnak, holott a vasárnapi munkaszünetről hozott törvény nem áll utjában annak, hogy az Úrnak megszentelt napján is dolgozzanak. Az azonban csak az Ur ünnepe. Ez a maisoné, míg feledésbe nem megy. Aminek ugyan semmi akadályja nincs. Kelletlenül öltözik föl ünnepi ornátusba a pap, akinek az a kötelessége, hogy a törvénybe iktatott ünnepet ünnepé szentelje. Nem megy, sehogyse megy. Megjelennek a templom hajójában egynémely kisebb-nagyobb notatilitások s unatkozva, egymás képébe bámulva hallgatják a ceremónia ének- és orgonahangjait, a szemekből azonban ki lehet olvasni, hogy egész másfelé járnak a gondolataik. Nincs, amire támaszkodni lehetne ebben az évfordulóban. Képet se tud alkotni magának az ember arról, hogy hogyan is történt az eset, amiről azt mondja az ünnepet elrendelő törvény, hogy nagy eset volt. Szentesítették a márciusi törvényeket. Én istenem, annyifeleképpen él lehet ezt képzelné. A király nem minden törvényt szentesít jókedvvel. Olyik alá bosszankodva csapja oda a nevét. Mert muszáj. Kikerülhetlenné teszi ezt az aktust a kényszerűség. — Most aztán tessék nekem lelkesedni... Azonban muszáj. Törvény — törvény. Tehát mégis kialakul a képzetemben valami kép a történelmi momentumról, nem

azért, mintha kötekedni akárnék, hanem mert a gondolkodó ember képeken emlékezik. Olyasmire is, amit nem látott. S látom, hogy forrong a császárváros s idebb a vonalon dide-reg Pozsony és tűzben lángol Pest. S a törvényektől megtagadni a szankciót egyértelmű azzal, hogy fáklját hajtsjon az uralkodó a palotája köré hengergetett puskaporos-hordók közé. Tehát megtörténik a szankció s amint a következés beigazolta, csak azért, hogy az írott betű írott betű maradjon, hogy vér öntözze ezt a földet, hogy vagy öntözze ezt a földet, bitón vagy puskacső előtt haljannak meg azok, akik komolyan vették a dolgot, magyarral teljék meg a sok osztrák tömlő és majdnem husz esztendőre megsemmisüljön egy ezer esztendő alatt megépített, összcsozlott, újra megépített, újra tönkrement és a halottaitól éledező ország. Ez a nap bizony szorencsétlenül van megválasztva ünnepnek. És pedig tisztán csak azért, mert nem lehet senkivel se elhitetni azt, hogy rászolgált az ünnepségre. Tudniillik a mai nap, amelyen az állami épületek homlokzatán zászlót lenget a szél. Bizonyára annak az örméere, hogy állam vagyunk dacára annak, hogy ezt a napot megértük.

A rendőrség diszben. A postások is. Tessék elhinni azonban, hogy éppen olyan közönséges leveleket hordanak ki, mint máskor. Mindenféle gyanus blankettákat, amikbe szövegek vannak beleírva, koronák, fillérek, aztán meg terminusok. Meg leveleket az ügyvektől, akik tudvaleg minden ünnepi hangulatot félreteresznek, amikor levelezésbe bocsátkoznak egyikünkkel-máikkal. . . . S az után a leghétköznapibb élet. És ott-hon is. — Vajjon a bimbó-utcai kis palotában ünnepi b volt-e ma az ebéd, mint tegnap? Volt-e egyvel több fogás az asztalon? Aligha. sőt talán csak ott bójtöltek igazán. Báró Batiffy Dezső urnál, aki felelős a mai lény-szerűt s kinek még nagyon sokszor a szemére hányták ezt a fura nemzeti ünnepet, ha hamarosan feledésbe nem menne az a kötelesség, hogy ma és az évek további folyamán is e mai napon ünnepelni kell. Az élet szesziségre lesza a dolog édiúmanak viselésében a volt miniszterelnök urnak. Annaira alapítlan az egész ünneplés, hogy összedül még akkor is, ha támogatják a paragrafusok Jövőre már többen akadnak, akik nem tezik nevetségessé magukat avval, hogy zászlót lengessenek le az utcán az erkélyeiről s elikkásszák az ünnepet a hivatalok, nevesebb zászlóval is megelégednek az állami épületek s lassankint, tiz esztendő se adok bele, belesikkad a hétköznapra az ünnep. Olyan végrehajthatlan törvény lesz belőle, amelyen van nekünk bőven.

Más a magyar ünnep. Csod latos, de ugy van, hogy a magyar ünnepre a rosszabbik zubbonyát veszi magára a rendőr s jóelőre képle mélyére rejti becsületes észinte érzésével egyetemben a sárgaréz-táblát is, amire a numerusa van írva. Az igazi nemzeti ünnepe a negyvennyolcas idők tönkzödének nem is unokáit, hanem fiait ablakbeveréssel, az utca

pressziójával kell rákényszeríteni arra, hogy ünnepeljenek, s ez vagdalkozás, embertiprás, vad galoppok, rendőri attackok nélkül természetesen nem megy végbe. Ilyenkor tudniillik csak a nemzet ünnepel. S olvasd, tudatlan, naiv külföld és bámulj, a nemzet ünnepejében nemcsak hogy nem vesz részt a kormány, sőt még az utolsó sőtárnok se, akit ennek a nemzetnek a pénzéből fizetnek, hanem az ünneplés meggátolására kivezényeltetik a rendőri hatalom és a katonaság is, ha kell. Az az ünnep, amit a magának szive szerint elfogadott egy független szabad nemzet, demonstráció. A másik, ez a más, amit magában lemosolyog a miniszterelnök ur is, ez meg: nemzeti. S mi nem finnek vagyunk, tisztelt külföld, se lengyelek, se elzásziak. Mi a magyar nemzet vagyunk. Olyan nemzet, akinek az uristenen kívül ezidőszerint még nem parancsol senki.

Azért hát, hogy végezzem a kiköztatást: — ha azt tetszik olvasni az ujságokban, hogy az évek egy bizonyos, a naptárból sajnálatosképpen ki nem törölhető napján — százezrevel hőmpölygött az éneklő tömeg Budapest utcáin s milliószámra gyülekezett össze szerte a hazában a nemzet, hát e felett tessék egyszerűen napirendre térni. Ez mindössze annyi, hogy demonstráltak a népek és készenlétben voltak a kaszárnyák. Hanem amikor néhány nagy részben diszmagyaros, részben frakkos nagy ur beül valamelyik dívatos templomba s ásitozva végighallgat egy misét, az az ünnep: nemzeti. — Az isten bocsássa meg annak a bűnét, aki kitalálta.

Thury Zoltán.

Budapest, április 11.

— BUDAPESTI NAPLO. Március 31-ikén új előzetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak megadásról idejkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Kéthelgatás a királynál. Délsből jelentik, hogy a király ma általános kihelgatást adott, amelyen többek között gróf Vay Tibort, a magyar főrendiház tagját, gróf Vay Károly kamaras főhadnagyot és gróf Széchenyi Béla kamarást is fogadta.

— A májusi csillaghullás. A májusi előjelzésekre vonatkozó tervek már elkészültek nagyjában és e hónap 17-én a király katonai kabinetirodájába kuldik be. Katonai körökben azt beszélik, hogy májustan négy altábornagy fog tábor-nagysággá előlépni, még pedig: levag Piterich Henrik közös hadügyminiszter, báró Mertens Károly, a 6. hadtest parancsnoka és kassai parancsnokló tábornok, Hornthal-Horvath Károly, Zara katonai parancsnoka és Schönaich Ferenc, a 9. hadtest parancsnoka, josefstadti parancsnokló tábornok. Valoszinű, hogy egyidejűleg Liechtenstein Rudolf herceg, a király első főudvarmestere és Brukheim Drohtschmidt Károly katonai akadémiai parancsnok is megkapják a tábornogi rangot ad honores. A májusi előjelzés 12-14 vezérőrnagynak meghozza az altábornagyi rangot és körülbelül 22-26 ezredes lép elő vezérőrnaggyá.

— Április tizötözege ike. A hivatalos világ a szentek ünnepeinek között má ma meg a legutabb nemzeti ünnepet, az 1848-iki törvények szentesítésének évforduló napját.

Az állami és városi középületekre, valamint az iskolákra klüzték a nemzeti lobogót s a templomokban ká'adó istentiszteleteket tartottak.

A hivatalos főistentisztelet a budavári Mátyás-templomban volt, ahol ez alkalomból megjelentek: gróf Tisza István miniszterelnök, Berzevicz Albert, Tallán Béla, Nyiri Sándor és Cseh Ervin miniszterek, gróf Csáky Albin, a főrendiház, Perczel Dezső, a képviselőház, Wekerle Sándor, a közigazgatási bírásgaz elnöke, gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagya, Jakabffy Imre, a képviselőház alelnöke, Székely Ferenc koronagyűzész, Szalay Imre a Nemzeti Muzem igazgatója, Bartók József, Csöke Ferenc, Percsik Árpád és Schytra István miniszteri tanácsosok, Rudny Béla főkapitány, a fővárosi képviselőtestületben Admády Géza tanácsos, Tabóty József es. és kir. kamarás, dr. Ováry Lipót országos főlevéltáros, dr. Heinrich Gusztáv, a tudományegyetem, Hauszmann Alajos, a műegyetem és dr. Hutyra Ferenc, az állatorvosi iskola rektora s az egyetemk dékánjai. A katonaság részéről Lobkovitz herceg hadtestparancsnok és Surányi tábornok táborparancsnok vezetésével ott voltak a tábornokok és a tisztikar tagjai. A templomban Anders százados vezetésével alabárdos koronárok csapata állt díszrészlet. Az ünnepi misét dr. Nemes Antal budavári apátlébanos mondta nagy asszisztenciával.

Az összes isko'akban szép és lelkes alkalmi ünnepeleket rendeztek a mai napon.

— Nagy Gergely pápa emlékezete. A Vatikán ma ünnepelte a római katolikus lakosság impozáns részvételével I. Gergely pápa emlékezetét, aki ezerháromszáz évvel ezelőtt halt meg. I. Gergely pápát a történelem szent Péter utódai közt a legnagyobbak közé számítja és a Nagy melléknévvel tisztelte meg, az egyház pedig szentté avatta. Alatta a pápaság hatalma nagy mértékben emelkedett, politikai működésével növelte és megszilárdította tekintélyét és befolyását. Azonkívül az európai művelődéstörténetbe mint egyházi szónok és mint az egyházi rene megalapítója írta be kitörölhetetlenül nevét. A mai római ünnepe a szent Péter templomban folyt le. Pius pápa ünnepies menetel vonult a templomba, hogy ott misét mondjon. Körülvéve a biborosoktól, a sedia gestatorián vitetett a székesegyházba. Mivelhogy a mise közben minden akklamációt elhittottak, a szent atyát az egyházba való belépésekor mély meghajlással üdvözölték. Misközben 1500 énekes gregorianus énekeket adott elő az ősi egyszerűséggel. A Szent Péter-térn olasz csapatok állottak sorfalat a bazilika felé áradó néptömeg miatt. A misének fél 12 órakor volt vége, mire a pápa visszavonult termeibe.

— A német császár állapota. A Serio Matild kiadásában megjelenő Il Giorno című új nappolyi lap azokhoz, kik a császárral nappolyi tartózkodása alkalmával közelebről érintkeztek kérdéseket intézett a császár egészségi állapótára vonatkozólag. Az Aquarum a igazgatója, aki a császárt hosszú ideig kalauzolta, azt mondja, hogy az uralkodó hangja tisztá és csendű és hogy a londoni rossz híreket egyszerű fecsegésnek tartani. Ezzel szemben egyes hatósági szeméyek azt állítják, hogy a császár nagyon rossz szinben van. Meglátszik rajja, hogy műtéten ment keresztül. A hangja fátyolos. Massei olasz gégespecialista nem kételkedik abban, hogy a császár csupán egyszerű hangszápoló operáción ment keresztül. Megmutatta Schmidt frankfurti tanár levelét, melyben az a következőket írja neki az operációról:

— Boldog vagyok, hogy sebész pályaműsömöt ilyen kitűnően sikerült operációval végezhetem be. Paciensem kitűnően érzi magát. Nyolc nap alatt odahagyhatom a potsdami kastélyt, mert az utókezelést másra is bízhatom.

Ha komoly veszedelmről lehetett volna szó — tessz hozzá Massei tanár — akkor Schmidt nem bízta volna másra a császár további ke'elését.

— **Kőborcigányok.** Poroszországnak is baja van a cigányával, akik sehogyan akarják a fejüket a civilizáció felegyelmének az igájába hajtani. Milyen furesán is fest első pillanatra, hogy nemcsak nekünk vannak kőborcigányaink, ekhós szekéren járó, malacot, vánkost lopkodó boglyas, toprongyos karavánjaink, hanem a művelt Nyugatnak is kijut ebből a füstös csavargó népségből. Az igaz, hogy bizonyosan a mi földünket kedvelik a legjobban, s talán ezért előztük is meg ebben a kérdésben a Nyugatot a reform fölvetésével. Régióta próbálják már Magyarországon a kőborcigányokat helyhez kötni, rendes polgárokká átalakítani, sok mindenféle rendszabály szolgálja már ezt a célt, de hogy ez a cél nincs még elérve, azért ugyan semmiféle adminisztrációt teljesen felelőssé tenni nem lehet. Sok-sok évszázad alatt meggeddőt vérméséket, amely a nomád életben talán kielégülést, ugyancsak nagy idő alatt lehet csak lecsapolni s a kőborcigány, aki bizonyosan nagyon sajnál a azokat a szegény rendes embereket, akik kőházakban laknak, állandó hajlékban, sokáig nem tudnánk még megérteni, hogy neki sem szabad csak úgy csavarogva élni, közben-közben személy- és vagyonbiztonságot veszélyeztetve. Porsoszország most ugyancsak gyökeresen akarja megmutatni az ő kőborcigányainak, hogy igenis rendes életet kell folytatniuk hamarosan. Ha az öregjét nem lehet már végképp elintézni, a legfrissebb generáció majd beajlja a derekát. A porosz kormány most már nem tekint rájuk sokat. Kijárási rendeletben, hogy a kőborcigányok gyermekeit akik még nem tizennégyévesek, szedjék össze és helyezték el javítóintézetekbe. Ez mindenestire érdekes intézkedés. A célja az, hogy a serdültebb és éltesebb kőborcigány-nemzedék majd kihal és az utódok már polgárrényekben nevelődnek fel. Amihez természetesen az kell, hogy Porsoszország határain kőborcigány ezentúl ne surranhasson be és — hogy a javítóintézetekbe zárt ifjú rajkók vétélől csakugyan ki-nevelődjék a kőborcigány hajó vérméséket. Hát ez éppen az érdekes: megfigyelni, mi lesz ezekből az elszedett cigánygyerekekből, ha a kormányhatalom egyszer mégis leveszi róluk a kezét? Lesz-e belőlük békés mesterember, beamer, vagy még nagyobb ur? Lesz-e egyikből-másikból a környezet átalakító hajtása alatt például nagy államférfiu vagy művész. Amelyikből pedig a kényszervevélés után mégis csak tolvaj, lóköltő lesz, milyen rangfokozatot ér majd el a szélhámosok és gonosztevők hierarchiájában?...

— **Öngyilkos színházgató Berlinből.** Táviratozzák: *Konnszter*, a Wintergarten varieté színházának igazgatója agyonlőtte magát. Az öngyilkos itges ember volt s cukorbetegségben is szenvedett. Az utóbbi időben több artista újság hevesen megtámadta, ami nagyon elkeserítette s nyilván ez készítette végzetes elhatározására.

— **Az ügyvédi kamarák értekezlete.** Az ügyvédi kamarák országos értekezlete iránt nagy az érdeklődés. Az értekezlet e hó 17-én és 18-án lesz az ügyvédi kamara helyiségében s arra már majdnem az összes kamarák jelentkeztek. Az értekezleten a nyugdíj-intézet és a zugrászat kérdését tárgyalják.

— **Botrány az Ungaro-Croata hajóján.** A felhívatalos *Bud. Tud.* jelenti: A magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság *Dán el Ernő* nevű gőzöse utasinak a mult szombaton Anconában történt beszállásánál a kereskedelmi minisztériumhoz érkezett panaszos levél szerint, amelyet a hajón volt usok irtak, kik között a magyar társadalom számos kiváló tagja is volt, oly botrányos jeenetek játszódtak le, hogy a miniszter indítatra érezte magát az eset sürgős megvizsgálását elrendelni.

— **Az orvosgyűtemény.** Az orvoskari tanártestület szombaton tartott ülésén a gyűjteményi intézetet dr. *Háry Pál*-nak tanárságának *Berkó Antal*t díjazott gyakorlóknak váasztotta meg.

— **Kajlinger népszerűsége.** A vízhiány közleledő réme bizonyos rössz csengést ad ugyan ennek a névnek, amely tudvalevőleg a székesfevárosi vízművek igazgatójának a tulajdona, mindazonáltal a direktor ur nyugodt lehet, a budapesti viznek két napra való beszüntetése alakját a legkedvesebb népszerűséggel: a diákok népszerűségével övezi. Kajlingerről a mai poszával a következő levelet kaptuk:

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Igen kérem a tisztelt szerkesztő urat, sziveskedjék közölni az újságban, hogy milyen nagyon szeretjük és becsüljük mi diákok Kajlinger Mihály urat, a budapesti vízfőnököt, akiről pedig otthon is annyi szidást hallok. Mint a könyörület gondviselés, úgy érkezett hozzánk, szegény tanuló emberekhez a hír, hogy Kajlinger ur két napra elzárta a vízvezetékot. Mert, tetszik tudni, ez azt jelenti nekünk, hogy a jövő kedden és szerdán nincs előadás. Bizony ennek mi igen-igen örülünk. Ránk fér egy kis pihenés az után a rengeteg tanulás után, ami a husvét szünet végével és a vizsga előtt a nyakunkba szakadt. Ha már többet nem kaphatunk, ez a két nap is nagyon jól esik és minthogy ezt Kajlinger Mihály urnak köszönhetjük, ez uton fejezzük ki neki tiszteletünket.

Abban a reményben, hogy e soroknak becses lapjában helyt ad, vagyok

a mélyen tisztelt szerkesztő urnak

alázatos szolgája,

Nagy Péter

VII. gimnazista.

— **Tűzoltók gyűlése.** A magyar Országos tűzoltó-szövetség e hó 16-án, szombaton délután 3 órakor ülést tart a Kun ucai lakatánya tanácstermében. Az ülésen a nemzetközi kényszerűségi ügyét s az országos tűzoltó-társulati tanácsmány rendezésének kérdését tárgyalják.

— **Tanítók internátusa Trencsénben.** Trencsénmegye tanítói fiák számára internátust építenek ez évben Trencsén városában és a varmegyei általános tanítótestület küldöttsége 14-én Budapestre utazik, hogy felkérje *Berzeviczy* Albert közoktatásügyi minisztert, hogy ezt a tervet, mint ahogy azt már hivatali elődje meg is ígérte megfelelő állami segítséggel támogassa. Az illető ügyosztály sok jóakaratot tanúsított a terv iránt, így tehát remélik, hogy az állami támogatást mihamarabb megkapják.

— **A bécsi botány.** Illetékes helyről annak a közlésere kértek től bennünket, hogy ifj. gróf *Festetics* Pál még 1891-ben evált feleségétől, akit ennőfogva már meg nem illet a gróf *Festetics* Pálné elnevezés. A volt grófnét családi nevén: *Friebeisz* Vilmát, a származására vonatkozó téves hírek hozták ki a sodrából. *Friebeisz* Vilma az aradi *Friebeisz* nemesi családból való és nagybátyja a magyar szabadságharcban tevékeny részt vett.

— **A zsebkendő veszedelmel.** A sokféle óvintézkedések, a fertőző betegségek terjedésének megállítását célozzák, mindezeideg érihetetlen módon elhanyagolják a zsebkendőket. Még müret és vagyonos családokban is előfordul, hogy a piszkes zsebkendőket hetekig tartogatják és az így átszarmazott bacilusokat a rövid ideig tartó mosás és forrázás csak részben semmisíti meg. A lilie-i Pasteur intézet vezetője, *Calmette* tanár ez okból nagyon üdvös újítást hozott be mely különösen beteges családoknak ajánlatos. Készítetett egy elegáns fémdobozt, olyan ajtót, mint a egarettatartók, melyet egy fémlappal kitétválasztott. Az egyik oldalán japáni sejmpapírból, vagy ocsó gyapzóból készült zsebkendők vannak, melyek ocsóbbak, mint egy egy vászonzsebkendőnek a kimosatása Használat után leszakítják a zsebkendőt és a fémlapp másik oldalára teszik. Az inficiálás természetesen ki van zárva, mert a fémlapp megakadályozza a zsebkendők érintkezését. Minthogy a tok fémből készült, bármikor tisztítható és így tökéletesen tisztán lehet tartani.

— **Kereskedői jubileum.** A *Leitner M. L. és fia* papirnagykereskedő cég két belfagia: *Heuserleich* és *Tolnauer* 10-én tartották meg működésük huszonötödik évének jubileumát. A cég

alkalmazottai ebből az alkalomból meleg ünneplésben részesültek lönöküket.

— **Az Újságírók Egyesületéből.** A *Budapesti Újságírók Egyesületének* segítőalap-igazgatótanácsa ma délután *Hoitsy Pál* elnöklelte alatt ülést tartott. *Cziklay* Lajos alelnök előterjesztésre az igazgatótanács mai ülésében 6-0 korona segélykölcsonit és segítséget szavazott meg

— **Házbéremelés.** Minden esetleges hírtelen igazalom megelőzésére előre kell bocsátani, hogy nem nálunk támadt megint ilyen veszedelmes szándéka a háziuraknak, hanem Amerikában. És nem nehéz eltalálni, hogy túl a tengeren sem kedveli a partaj az efféle kollektív szándékokat. Hanem odaát kissé hevesebben utasítják vissza a lakók azt a fenyegető veszedelmet, amelyet a nagyobb földművekre áhitó háziurak akarnak rájuk bocsátani. Nálunk — igaz, hogy csak a háziurak egységes szervezkedésének a híre is — néhány haragos, csu-folódó és szitkolódzó cikk jelent meg a házbéremelés réme ellen, Amerikában pedig hatalmas forrongás tört ki. Különb *Newyork* a forrongás területe, s a harc valósággal legadás már, mert egy *Jeanne D'Arca* is akadt. *Newyork* „orleansi szüze”-nek hívják ugyanis azt a fiatal z-ideleányt, aki a város utcáin hatalmas beszédekot mond a háziurak ellen s mindig óriási lelkes hallgatóság előtt. Es az ellenállás is szerveződik. Ha a háziurak csakugyan megvalósítják szándékaikat s kiteleptik azokat a lakóikat, akik tiltakoznak a házber fölemelése ellen, akkor a legnagyobb tüntetésekre van kilátás.

— **Debreczen város főkapitánya.** *Debreczenből* táviratozzák: *Domahidy* István Debreczen város főkapitányává *Végh* Gyula helyettes főkapitányt, a bünyügyi osztály eddigi főnökét nevezte ki.

— **Öngyilkos íródaigazgató.** *Nyiregyházi* táviratozzák, hogy *Nemethy* Mihály nyiregyházi törvényszéki íródaigazgató ma délelőtt agyonlőtte magát. Özvegyet és négy gyermeket hagyott hátra. Tették oka ismeretlen.

— **Gimnázium Kőbányán.** *Berzeviczy* Albert kultuszminiszternél 2-án *Tolnay* Lajos vezetése alatt küldöttség járt, kérve a kormány támogatását a Kőbányán föllálandó gimnázium érdekében. A miniszter hangsúlyozta, hogy szükségesnek találja Kőbányán gimnáziumot föllálandítani és biztosította a küldöttséget, hogy az ügyet partólai fogja.

— **Rabló a pályaudvaron.** *Párkány-Nánáról* jelentik, hogy szombaton este vakmerő rablótamadást követelt el egy eddig ismeretlen tettes a Budapest — Zsolna felé közlekedő gyorsvonat mozdonyvezetője ellen. Mikor a gyorsvonat az indulásra megadta a jelt, egy vasuti munkásnak látszó ember fölugrott a mozdonyra lekaptá a mozdonyvezető bundáját s a gép másik oldalán leugrott a vonatról s eliramodott. A mozdonyvezető megállította a vonatot s a rabló után ugrott, aki eldobta a bundát és ellúnt a sötétségben.

— **Házasság.** *Iván* Andor eljegyezte *Bednárz* Mariska kisasszonyt Budapesten.

Herceg Aladár eljegyezte *K. Fejér* Margit kisasszonyt Temesvárt.

Kamilli Frigyes eljegyezte *Matusidess* Iloka kisasszonyt Sopronban.

— **Földréngés.** A budapesti magyar királyi földtani intézet és a meteorológiai intézet földréngési obszervatóriumi a prill 10-én reggel 9 óra 54 perokor földréngést jeleztek, amelyek iránya ismét délkeleti volt. A közszék kňengése 9 óra 16 perokor volt a legnagyobb 3 mm. kilengéssel. A földréngés, ugy látszik, ugyanazonok a vidékeken jelentkezett, ahol a minap is észlelték; a legerősebben a Balkánok. — *Szűfűből* táviratozzák: Tegnap este 1/28 és 1/211 között néhány gyenge, néhány másodpercig tartó földlökés vasárnap reggel 4 óra 23 perokor ér's másfél percig tartó 4-5 fokos földréngés volt, 5 óra 30 perokor reggel ismétlődött a földréngés. Ugyanannyi ideig tartott, mint az

előző és 4 fok erős volt. Ma reggel 3 és 6 óra 18 percor ismét volt 4 fokos földrengés. A kár jelentéktelen.

— **A cárné műhelye.** Mikor az orosz-japán háború kitört, a pétervári asszonyok nagy akciókat indítottak avégből, hogy a barcoló katonákat tépéssel és fehérművei lássák el. A mozgalom élére az orosz cárné állt. S most a cári palota vilátságos fehérvarróműhely. A gobelínes, villamosilláros termeket mind kiürítették s a drága burokok helyét puha fából készült hosszú asztalok és padok foglalták el. A dolgozó hölgyek sorában ott láthatók a legmagasabb arisztokrácia tagjaitól kezdve a munkásszájly asszonyáig. Pétervár mindenrendű asszonyai. És ennek a nagy és tarka társaságnak feje a cárné, a ki a kelet-ázsiai harcokért számos korbácat létesített aki ruhával, cipővel, fehérművel, jó eleddel látia el a harcoló orosz katonákat. Sőt még dohánnyal és mányóval is gondoskodik. A cárné minden délután jelenik a műhelyekben, tiszta fekete ruhában, ajkán jószágos mosolyal, s mindenek bez van egy két jó szava. Látogatásait rendezes és udvari színházban vézi amely most óriási raktár. Élelmiszerekkel, italokkal, konzervekkel van a nagyszerűen felsített pafandig megrakva. Sétája végzetével dolgozó szobáiba megy a cárné — varni. Ha ebbe beletáradt, akkor kiverákra nyom rá a bélyegzőjét. Azek a levelek, amelyeken ez a bélyegző van, portmentesek. Ezek a kiverák is a keletázsiai katonákhoz kerülnek, hogy levele hessenek a családjukkal. A cárné leleménye azonban még itt sem apad ki s bámulatos figyelmessége és jóssága a katonákat legapróbb gondjaiktól és a legesélyesebb nélkülözéseiktől is megváltja.

— **Házasságközvetítés a szélszékről.** Nemesak apróhirdetés útján lehet már házasságot kötni, ha már a maga leggyorszerűbb módja a véletlen találkozás rendes, hosszabb ismeretség után nem juthat az ember feleséghez. James Snell amerikai milliomos, Nebraska állam nagybirtokosa sem véletlenül találkozott azzal a derék nővel, akit az egész életre magához láncolt volna, sem hosszabb ismerkedésre nem volt alkalma, mert ő bizony az Unió olyan elhagyatott vad vidékén töltötte életének jórészét, ahol nem igen nyúzsógnak a szép uri hölgyek. De hogy a férjhezmenéstől a legvadabb világ sem riadt el sok hölgyet, arról James Snell is meggyőződött. Aki is, mikor már mégis csak megszeretett volna házasodni, az ő dr. Savidge barátjához, omahai lelkészhez fordult segítségért. Csak annyit mondott, hogy szerezzen neki a valami jó, érdekes keresztyény feleséget. A lelkész einte nem vette va ami komolyan a dolgot, de amikor a milliomos csak ura, meg újra faggatja, akkor végre megígérte, hogy majd utána néz a dolognak. Hat utána is nézett. A legközelebbi vasárnapi prédikációjának a tárgyául a házasságot választotta s annak keretén belül aztán ugy mellékesen megemlítette a milliomos házassági szándékát. A dolgról a lapok is tudomást vettek, sztvették a hírt az Egyesült Államok minden részébe. És egy héten belül ezer a fiatal érkezett James Snellhez. Azta napkinnt egy-kétszáz levél érkezik hozzá a legkülönbözőbb rangú és rendű, ifjabb és korosabb hölgyektől, leányoktól és elvált asszonyoktól, szépek-től és csunyáktól. És vagy husz házasságközvetítőügynökség küldte el hozzá az embereit. Hogy vajon így értette-e James Snell az ő lelkész barátjának a támogatását, ezt még nem hozta hírül a tengerentúli sajtó.

— **Elpusztult község.** Gyergyó-Szárhegy székegy község pusztulásáról kapunk hírt. Néhány óra alatt százhatvan épület hamvadt el. A tüzet a gyermekek vigyázatlansága okozta s a dühöngő nemere szétborda az üszköt. A Szárhegyen lakó ferenczrendi atyák siettek a község segítségére s halálmegeveléssel rohanak a tűz téskébe. Több nő és gyermek

mentették ki az égő házakból. Később megérkeztek a gyergyó-dúri tüzoltók is, akik azután véget vetettek a tűz terjedésének. A hajléktalanná lett embereket egyelőre a ferenczrendi atyák fogadták be kolostorukba.

— **Véres zavargás.** Zágrábból jelentik: Szamoborban tegnap négyülés volt, amelyen Kiepack Milán képviselő becsmerlő szavakban nyilatkozott az elhunyt Staresoviczról. Erre Miletics lelkész Kiepack ellen lázította a tömeget. A föllingerolt parasztok a képviselőre vetették magukat és bántalmazták. Kiepack a község házára menekült, onnan pedig lafására. Erre a tömeg a községi pénztárhoz ment, hogy ki dühét, ki 62, legnagyobbkrészit könnyű sérelést szenvedett. Majd a járási hivatal elé ment az ingerült tömeg és ott minden iratot elégetett, a butorokat összezúzta és az ajtófélfákat és ablakrámákat felgyújtotta. A megkeresésre ki-venült tüzészapatot a nép kézzelpórral fogta. A vezénylő százados föltéve vezényelt, miközben az egyik tüzérkatona vigyázatlanságból lőbelőtték. A katoná holnan rogyott össze. A járási főnökség épületének elpusztítása után a tömeg a község házára ment vissza, hol ugyancsak elpusztították az iratokat, betörték a járási hivatal pénztárát s elvitték a 800 koronányi hitközségi pénzt, valamint a községi elűjáró 6000 koronát magántulajdonát. Este egy század gyalogság érkezett, amely ismét helyreállította a nyugalmat. Ma a főispán vizsgáló-bizottsággal Szamoborba indult.

— **Művészi operáció.** Filadelfiában olyan operációvégeztek egy fiatal emberen, amelyre aligha volt eddig példa. Ez a fiatal ember, Leonard Oskár, orr nélkül született és egyik újját plántálták át az orrára, hogy mesérséges orrnak alapjául szolgáljon. Három hétig kellett volna ünie egy helyen mozdulatlanul, de ezt a gyötrelmet nem tudta elviselni. Hirtelen rohamában kirántotta karját a kötélekből s ezzel egy pillanat alatt megsemmisítette az operáció eredményét. Aztán másképp próbálkoztak a dologgal. Maga a páciens szomolt be külfömben az ő barátai a következőkben:

— A balkezem az arcom elé kellett tartanom, hogy balkezemnek gyűrűs újját arcom nyílásába plántáljam. Eltávolították a körmeiket, aztán ivalakban elhelyezték ujjamat. Karom gipszköte ékbe került és megerősítették. Vaskaport helyeztek el úgy, hogy a fejem fölött a mellemig ért. Ebben a kezemet még biztonságban erősítették meg. Jobb kezemre békó került. Aztán elaltattak. Ujjamat a második izületig felhasították, mielőtt elhelyezték. Egy hétig visetem el a gyötrelmet, akkor nyugtalankodni kezdtem. Ha felnyitottam a szememet, az arcom előtt láttam a kezemet s még hozzá azt a vasszerkezetet. És mundehez még fájni is kezdett a karom. Először lazítani akartam rajta, de hiszen meg sem mozdíthattam. Másnap épp így voltam. Harmadnapra kétségbeestem és végül trjögés vett erőt rajtam. Minden erőmet összegyűjtöttem a karomba és ezáltal nem hiába. A száz öltést, amelyivel az ujjam az arcomhoz volt erősítve, eltértem, majd k rángattam a könyökömet a gipszköte-lékből és szabad lettem. Az orvosok és az ápolónő dühösek voltak, de nem segíthettem másképpen.

Hanem azért újabb operációnak vetette magát alá ez a fiatal ember. Az orvosok először amputálták az újat s aztán erősítették meg az arcában. De kérdés sikerül-e így is a műtét. A levágot új egyrésze ugyanis elhalt s a vérkeringés nagyon gyöngye.

— **Letartóztatott tolvajbanda.** A rendőrség — mint megírtuk — letartóztatta Schwarcz Jenő 23 éves kereskedősegédét, aki a Vennres és Gerő-órág kárára 1000 koronát érő arut lopott el. Ma Schwarcz lakóársát, Lupa Lajos 24 éves kereskedősegédét is letartóztatta a rendőrség mert beigazolódott, hogy Peitschik Károly Kossuth Lajos-utca 4. szám alatt lakó gazdája kárára 500 koronát érő fényképészeti cikket és készüeket

eloptott. A két jó barát a Gizella-tér 2. szám alatt lakott. Schwarcz Jenő orgazdája May Dávid hazaló volt, akinek a Dob-utca 7. számú lakásán temérdek lopott holmit találtak. Mayt is letartóztatta a rendőrség.

— **A Petit Parisien levelezője.** André Levalt a *Revue d'Orient et de Hongrie* szerkesztőjét a *Petit Parisien* magyarországi levelezőjévé neveze ki. A kinevezésnek annyiban van jelentősége, mert a nevezett lapnak eddig csak Bécsben volt tudósítója és André Levalt kinevezetésével ezután a *Petit Parisien* közvetlenül Budapestról fogja kapni a magyar híreket.

— **Főiösleges feleségek.** Az afghanisztáni emir, tudjuk, nagy dologra határozta el magát nemrégiben. Rendeletet bocsátott ki, hogy senkinek sem lehet négyenél több felesége. Az afghanisztáni férfiak azonban, úgy látszik, nem fogadták valami nagy örömmel ezt a rendeletet, mert most újabb, szigorubb rendelet intézkedik arról, hogy az emir parancsát csakugyan végrehajtsák. Mindenki bocsassa el az asszonyait négy kivételével. Ezek az asszonyok aztán egyszerűen elváltaknak tekintendők és joguk van újra férjhez menni, de csak oyan va akkhez, akinek még szükségé van rá, hogy felesége számát négyre kiegészíse. Az emir maga jó példával jár elől és valamennyi feleségét — mások után — elvált. Ennek következtében hét tanácsosa kényszerben volt egy egész sereg feleséget szelése. Az egyiknek nyolc, a másiknak pláne harminc „főiösleges” felesége volt. Nagyon sok asszony, kinek a férje magasrangú állami tisztviselő volt, a rendelet következtében kényserült egészen közönséges férfuboz nőül menni.

— **Halál a disznóiban.** Rémes esetről ad hírt paksi levele: *Győrköny* községben övegy Krausz Károlynét egy beteges, öreg asszonyt János nevű fia a disznóólba helyezte el. Tegnap délelőtt a disznók a tehetetlen asszonyra rohantak és elkezdtek rágni. A szegény asszony segítségért kiabált, de senki sem jött segítségére és a disznók megölték. A hatóság a vizsgálatot azonnal megindította.

— **Megnőmolt a kaváházban.** Mayer Sámuel ügynök ma reggel betért reggelizni az Erzsébet-köruton lévő Király-kávénázba. Több barátával beszélgetett ott üzleti ügyekről s izgatott hangon vitakozni kezdett. Egy-szerre csak rosszul lett s leesett a székről. A mentők agyvérzést konstataáltak az ügynőkn, aki jobban lett ugyan de elvesztette beszélőképességét.

— **Rendőri hírek.** A kassai rendőrség táviratilag értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy onnan megszökött egy *Frechmann* izrael nevű 27 éves orosz zsidó, aki egy ékszerésztől lőbbezer koronát érő briliánsgyűrűt lopott. A rendőrség keresi. — *Eramberg József* 65 éves magánról a József-téren elgázolta egy kőfogatú bérkocsi. A mentők a Rókusba vitték. — Az észsaka a Kr. sz. tina-körut 29. szám alatt lévő *vörös-béka* vendéglőben egy hentessegéd összeszurkálta *Mészáros István* 69. ezredbeli közlegényt. — A rendőrség letartóztatta *Scammon Sándor* 27 éves kocsi és *Zwick István* 49 éves kocsi, akik a régi zsidó temetőből vasrúcsokat és sirméleket loptak. — A tőzsdeépület előtt állomásozó Ipoiság nevű vonatból a hajó az észsaka a Dunába siett *Csepri György* 38 éves hajólegény és elmerült a hullámokban. — Ma reggel a ferencvárosi pályaudvar mellett lévő *Lukács* Mátyás morvaországi közművest. Zsebében levelet találtak, amelyben elbucsuzik hozzátartozóitól.

(x) **Aki szép és tartós pázsitot akar,** rendelje meg *Mauthner Ödön* cs. és kir. udvari magkereskedésében, Budapesten a *Mauthner-féle* kiállítási fűmagkeveréket.

(x) **Magyarország fűdő- és nyaralótulajdonosai** című kiadványt a nagyközönség figyelmébe ajánljuk.

(x) **Wetzer Mátyás** női divatruháza (Andrassy-ut 3) kéri a nagyjérdemű közönséget, hogy tekinse meg kirakatait, hol győ-

nyőri tavaszi és nyári divatszövetek különböző minőségű mosóárak kivételes olcsó árakon vannak közszemlére kitéve.

Beszélgetés Oszkár királyjal.

Budapest, április 11.

A *Fremdenblatt* egy munkatársa meginterviewolta Abbaziában Oszkár svéd-norvég királyt, akiből különben abszolút üdülése óta csak itt-ott bocsásának egy-egy alattvalót, aki éppen az osztrák Rivierán üdül. A hírlapíró szombaton jelentkezett a *Journal*-nyaralóban gróf *Wrangel* udvarmesternél.

— Ó felsége nem ad itt audienciát, — válaszolt a gróf — de szívesen látja önt estebéd után, körülbelül nyolc óraker egy szivar mellett a dohányzóteremben.

A mondott időben a hírlapíró pontosan megjelent az elsőemeleti dohányzószobában. Egy hosszú asztalnál, amely telve van az összes külföldi hírlapokkal, az asztalón ült a király, körülötte gróf *Wrangel*, gróf *Werd*, udvari titkár és a kíséret többi tagja. Valamennyien szivaroztak és fesztelenül társalógtak. A király szmokingot viselt, gomblyukában rendszalaggal, a kíséret tagjai frakkban voltak.

Elbájoló egyszerűséggel és szeretetreméltósággal nyújtotta kezét a király a hírlapíró felé és helyet jelölt ki maga mellett.

— Ön Bécsből jön — így szólította meg Oszkár király a bécsi újságíró. — Bécs kolosszális nagyot haladt, mióta 1835-ben utoljára láttam.

Aztán elmondotta a király, hogy megnevezte a parlament páloát, az udvari muzeumokat, a színházakat és csak azt sajnálta, hogy nem szentelhetett több időt az osztrák főváros nevezetességének megtekintésére. Majd élénken tudakozódott a király, hogy vajjon gyakran vendégszerepelnek-e svéd művészek és művésznők Bécsben. Így került a szó *Arnoldsen Sigrídre* akit a király nagyrabecsül külföldi vendégszerepléseit figyelemmel kíséri; besél baden-badeni csodaszép nyara ójáról és nagy művészetéről.

— Kicsiny a hangja — jegyzi meg a kíséret egyik tagja. A király ugyanis szereti, ha környezetét szabadon nyilvánítja véleményét.

— Azt nem lehetne éppen állítani, kedves gróf — mondotta élénken Oszkár király — bizony szépterjedelmű a hangja és *Arnoldsen* egyike a legnagyobb művésznőinknek.

A király aztán ismét a bécsi látogatás napjairól beszélt, aztán dicsérte *Abbáz* szépségeit, majd Ausztria belpolitikai viszonyairól folyt a társalgás, amelyeket a király alaposan ismer. Közben az udvari személyzet tagjai kiszámítják az ujjakon, hogy hány féle nyelven beszélnek Ausztriában és Magyarországon.

Va'aki az urak közül megjegyezte:

— Ferenc József ó felsége valamennyi népének nyelvén beszél.

A király, amint környezetében kiejtik *Ferenc József* király nevét, nagy lelkesedéssel, rajongó szeretettel kezd beszélni róla, barmalatos munkabírásról, alkotmányosságáról, jószágáról és megjegyzi, hogy *Ferenc József* király évenként néhányszor, különös alkalmakkor, neki latin nyelven szokott írni és ó is latinul válaszol. Aztán azt tudakolta Oszkár király, hogy vajjon Magyarországon még most is latinul beszél-e a művelt osztály, avagy a magyar nyelv általánossá vált-e máj.

Szóba került aztán a Balkán-kérdés és a hatalmak reormtervezete.

— Az én tisztjeim közül is van lenn egynehány — jegyezte meg Oszkár király és hozzátette, hogy véleménye szerint a Balkánon

nagy nehézségeket támaszt a hatalmaknak a nyelv nem ismerése.

Oszkár király e hónap végéig akar Abbaziában maradni. A hírlapíró megkérdezte, vajjon jövőre is ellátogat-e az osztrák Rivierára? Mosolyogva felelte a király:

— Egy király nem utazhatik akkor, amikor szeretne. Lehet, hogy visszajövünk, de az is lehet, hogy többé nem. Semmi esetre sem tudnánk már most a jövő évre programot megállapítani.

A király Olaszországon keresztül fog visszatérni harájába, a királyné el'eben utókurára a Rajna-menti Honfőbe utatik.

A királyné mostis betegeskedik és nem vehet részt a király kirándulásaiban, hanem odabaza tölti a napokat. Oszkár király estebéd után rendszeren egy holma-párit játszik a királynával, aztán környezetével szivarozgatva beszél meg a másnapi kirándulásokat.

Hamar eltelt egy óra és Oszkár király bucsuzásul kezét nyújtott a hírlapírónak.

Dal a cukrász-sztrájkrol.

A cukrászboltok, ahol anyi
Édes találkozó esett,

Leküzták mind a zord rollókat:
Ah! oly fájdalmas az eset.

Kitűnt, hogy a cukrászlegények
Éhesek mind s szörnyen szegények,
S hogy nagyrészkül trata, rata
Hej! szociáldemokrata.

A szörnyek hát csödbe mennek,
Pedig éretük szörnyű kár,
Találkozóra hova mennek
A nők, ha a cukrász bezár?
Sztrájkolnak a cukrászlegények
S felbomlanak a szép regények;
Ki tette ezt trata, rata?
Sok szociáldemokrata!

Nem lesz bonbon és indiáner,
Nem lesz finom habos lepény,
A jelkemet borítja — sajnos —
Sötét gyászba e röpke lény.
Mely bús, mint a halottasének:
Sztrájkolnak a cukrászlegények!
Ha cukrász akkor — trata —
Mért szociáldemokrata?!

Holnap, édes nagyságos asszony,
Ilatos lényes délelőtt
Nem várom lila violával
A Gerbaud-féle bolt előtt.
Mert összenőt — szavamra mondom —
A szerelmem s a krém s a bonbon! —
Tudnillik nem vagyok — trata! —
Hej! szociáldemokrata.

FŐVÁROS

(*) **Víz nélkül.** A székesfővárosi tanács mai ülésén véglegesen megállapította azokat az intézkedéseket, amelyeket a káposztás-megveri vízmű második gépházának bekapcsolásakor fogantatosítanak. A vízvezeték szüntetése végleges megáhapodás szerint április 18-ikén és 20-ikán lesz. Megállapították azokat az óvintézkedéseket, amelyeket a közönségnek meg kell tennie, hogy a háztartásban víz nélkül ne maradjon. A főváros iskoláiban a jelzett napokon nem lesz előadás.

(*) **A polgármester kinttintetése.** A Nép-színház személyzetének küldöttségét vezette ma *Vidor Pál* igazgató *Halmos János Matuzs* Alajos és *Rózsavölgyi Gyula* elő abból az alkalomból, hogy királyi kinttintetésben részesültek Az üdvözölő küldöttségben résztvettek: Szirmai Imre, Kiss Mihály, dr. Fodor Oszkár titkár, Riskó Géza, Kenedics Kálmán, Soly-

mosi Elek, Halász Géza. *Halmos János* polgármestert, mint a népszínházi bizottság elnökét *Vidor Pál* üdvözölte. *Halmos* meleg szavakban mondott köszönetet. Nem a kinttintetés az, — ugymond — mely legfőképpen megörvendeztet, hanem az a körülmény, hogy az én kinttintésem alkalmul szorgalmat arra, hogy polgármestereim velem szemben bizalmuknak s szeretetüknek adnak kifejezést. A küldöttség lelkesen megélvezte a polgármestert. Azután az alpolgármestereket köröste föl *Vidor Pál* vezetés alatt a Nép-színház Küldöttsége, mindkét helyen *Vidor Pál* igazgató főmácsolta a Nép-színház személyzetének hódolatát.

(*) **Adókövetés.** A fővárosi adókövető bizottságok ezen a héten a következő helyrajzi számú házakban lakók III. osztályu keresetadó-javaslatát fogják tárgyalni: Az I. kerületben kedden 7960—13042 hrsz.-ig a külön meghívottakét; — a IV. kerületben kedden a külön meghívottakét; — a VI. kerületben az első és második Bizottság egész héten a külön meghívottakét; — a VII. kerületben mindkét bizottság a külön meghívottakét; — a IX. kerületben a külön meghívottakét. — A X. kerületben a lajstromok e hó 10-től 17-ig lesznek közszemlére téve; a tárgyalások 18-án kezdődnek.

SZÍNHÁZ ZENE

** **Missa solemnis.** A *Budapesti Zenekevelők Egyesülete* ma este Beethoven egyik grandiózus alkotását, a *Missa solemnist* mutatta be a Vigadó nagy termében. *Bellovits* Imre igazgatta a Fehérföldi Társaság tagjaiból alakult jetes zenekart és az egyesület énekkarát, a nála megszokott energiával és erős lendülettel. Beethovennek ez a nagy-szerű vokál-kompozíciója (opus 12) méltán helyezhető Bach H-moll miséje és *Mathäuspasszió* mellé. Vallásos hangulata épp olyan hatalmas, mint amilyen tökéletes a remekül fölépített munka művészi értéke. Beethoven szelleme a hagyományos formák közt is szabadon szárnyal és egyes részében a IX. szimfónia szédítő magaslataira emelkedik. Négy lustrummal ezelőtt *Richter János* dirigálta nálunk a *Missa solemnist* és akkor a szoprán-szólót *Witt Mária* énekelte e ragadó hatással. Ilyen rendkívüli művésznő nem volt a mai hangverseny közreműködői közt. A magán-részeket ma csak képzett dilettánsok énekeltek, de ők is derekasan helyt álltak, különösen *Stark Ludovika*, az alt-szóló képviselője. A hegedű-szólót *Arányi Frigyes*, az operai zenekar hangversenymestere játszotta, kiváló szépen, igaz művészetrel és előkelő technikával. A mai esté palmája a kitűnően betanított kórusokat illeti. A hatalmas tömeges vezetésében *Bellovits* ma is bebizonyította elsőrangú kvalitásait. A Vigadó terme zsufolásig megtelt.

** **A Víg-színháznak** sokáig nem lesz gondja a misor összeállítása miatt. Feleslegessé teszi *A királynő férje* órlási sikere. *Xanor* énekes vigjátéka ma már az első héti előadás kritikus momentumát is túlesett, még pedig a legfényesebb eredménynyel, amennyiben a nézőtér ma is minden zugában megtelt és a közönség az egész estén át a legtekesebben fogadta *Kéry Klárát*, a színház kitűnő vendégét s vele a *Víg-színház* mintaszerű együttesét. *A királynő férje* ezután minden este színpadra kerül. Ma már délután kitétték a pénztár elé a minden jegy elkeltét jelző táblát.

** **Nép-színház.** A vidéki színészek vendégjátékainak sorozatában ma *Kalmár József* és *Pesti Kálmán* mutatkoztak be a *Hoffmann* műsorból. *Kalmár*, aki évekel ezelőtt a Magyar Színház tagja volt, *Hoffmann* szerepében egyáltalán nem érvényesült. Sem hangja, sem játéka nem alkalmas a felette neheze szerepre. *Pesti Kálmán* elég józú volt és néhányszor megnevette a küsszámu közönséget. A

TAUSKY J. FIAI, POZSONY

Alapított 1846-ban

Elsőrangú cég! felülmúlhatatlan versenyképessé a **kelengyék**

menyasszonyi szállítása terén, ugy az árakat valamint a felhasználandó anyag kitűnő minőségét és tartósságát tekintve. Kívánatra árjegyzék.

mindenképpen gyöngye előadást egyedül *Hegyi Aranka* ismert kiváló alakítása tette elfogadhatóvá. — Tegnap *Polgár Károly* a *Cornevillei harangok*ban Gáspár apót játszotta mint vendég jelentős sikerrel.

Magyar Színház. A Magyar Színházban szerdán, a *Tavasznak* ritka érdekessége lesz. *Sziklai Kornél*, aki ebben a darabban már kétfelő szerepet játszott, az öreg Hollóst és később Nácit, az ideges pincért, ezen az előadáson mindkét szerepet fogja játszani. A kettős szerep átadász színpadi szempontból nem ütközik akadályba, csak a harmadik félrészben van a két alaknak egymást gyorsan követő néhány jelenése, amit *Sziklai* egy villámgyors átöltözéssel és maszkirozással tesz lehetővé. — A Magyar Színházban *pénteken* drámai bemutató lesz. *Engel György* a *vizek fölött* című darabjában R. Maróthy Margit asszony Sínét, egy bűnbe jutott és megüszült fiatal parasztleányt játszik és több szereplője *Sziklainé*, *Tolagi*, *B. Szabó* és *Penyeri*.

Egressy Ákos bucsúja. *Egressy Ákos*, a *Nemzeti Színház* érdemes veterán tagja több mint ötven évi színészkedés után, amelyből harmincöt évet a *Nemzeti Színház* színpadán töltött el, véglegesen visszavonul a színpadtól. A jövő héten, április 18-án bucsuzik el a közönségtől a *Macbeth* című szerepében.

Népszínház. Strauss operetteje a *Cigánybőr* holnap, kedden két vendéggel megy *Cyprát Székely* Anna, *Barinkayt Kalmár* József ékei. A *Cornevillei harangok* szerdán és vasárnap kerül színpadra *Szamosi Elzával* Germain szerepében.

Le Bargy vendégjátéka. *Le Bargy*, a híres francia szalonszínész Budapesten először lép föl, még pedig legjobb szerepében. A párisiak vendégjátékáig estéknként a *Leopold* magyar! megy a *Királysínházban*. A közönség a vidám darabon sokat kacag.

A király araja. *Földes Irén*nek a *király araja* című 3 felvonásos verses vígjátéka május 6-án kerül színpadra a *Nemzeti Színházban*. A főszerepeket *Rákosi Szidi*, *Török Irma*, *Vizvári* Váradi *Aranka*, *Dömjen Rózsa*, *Helvey Laura*, *Beregi Gál*, *Gabányi Bakó*, *Ricsahegy* és *Péthes* adják.

Másorváltás. A Magyar Színház ez heti műsora a következőképp változott: *Kedden: Sherry*, szerdán: *Tavas*, csütörtökön: *A drótosít*, pénteken: *A vizek fölött* (elsőszőr), szombaton: *A vizek fölött* (másodsőr), vasárnap délután: *Hüvelyk Kató*, este: *A hajduk hadnagya*.

MŰVÉSZET

Magyar festő sikere. A párisi Julían művész-akadémián, ahova a világ minden részéből összegyűlnek az újabb művésznemzedék legtehetségeiből, egy fiatal magyar festő, *Czobel Béla* rendkívüli sikert aratott. Az akadémia kétszáz versenyző közül neki ítélte oda a pályadíjat, kiemelve művének rendkívüli eredetiségét.

IRODALOM

Az Akadémia ülés. A Magyar Tudományos Akadémia mai ülésén dr. *Fallagi Ádár* tartott előadást a *Nyelvtör és a Nyelvtörténeti Szótár* címmel. Főelőadásában Ballagi védekezik *Melich János*nak a *Nyelvtörben* megjelent cikke ellen, amely kimutatja, hogy Ballagi hiányos készültséggel bíratta meg a *Nyelvtörténeti Szótárt*. Az ülést *Kuncz Jenő*nek, a kolozsvári egyetem tudós professzorának magas nyelvi jogbólosleti előadása vezette be. Az *igazságos jog* című székfoglalót nagy tetszéssel fogadták.

EGYESÜLETEK

A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíj-intézetének igazgatósága tegnap *Hegedűs Sándor*, majd *Heltai Ferenc* elnöklété alatt ülést tartott. *Fekete Ignác* titkár bemutatta a jövő hó 24-én tartandó közgyűlés előterjesztendő évi jelentést és a felügyelő bizottság által megvizsgált zárószámadat. *Fenyő Sándor* indítványt tett, hogy a nyugdíjigény, mely jelenleg évi 1320 korona, a jövő

évben is 120 koronával emeltessék; az indítványt, melyhez *Szatmári Mór*, *Fuchs Lajos*, *Heltai Ferenc*, *Fekete Ignác* és *Hegedűs Sándor* szólottak hozzá, az igazgatóság tekintettel az alapszabályok rendelkezéseire és a tartalékok állására, nem fogadta el. *Elhatározta*, hogy az intézet matematikai tanácsadójaként, *Bein Károly* tanárt véleményadás szolítja fel az iránt, vajjon a mérleg egyensúlyának és az intézet teljes fizetőképességének fenntartása mellett emelhető-e a nyugdíjigény? Az igazgatóságnak minden törekvése ugyanis odairányul, hogy az intézet céljának megjelöljen és a tagoknak biztos és méltányos összegű nyugdíjat biztosítsen. Az *Ujság szerkesztőségének* tagjai *Keszler József* küldték ki képviselőikre az igazgatóságba, amit az igazgatóság tudomásul vett. *Báró Solymosy Ödön* országgyűlési képviselő levele, melyvel megköszönte az igazgatóságnak az édesatyja, *báró Solymosy László* intézeti alapító tag elhunyt alkalmából kifejezett részvételt, kegyeleti tudomásul vették. Az igazgatóság még folyóügyeket intézett el és segélyeket szavazott meg.

(A VII. kerületi Általános Jótékony-sági Egyesület) ma délután tartotta a VII. kerületi előjáróság termelben dr. *Morzányi Károly* országgyűlési képviselő elnöklété alatt az idei tisztújító közgyűlést. Mintán az elnök üdvözölte a megjelenteket, felvasta *Vágó Mihály* jegyző az előzőleg jelentését, mely az egyesület legutóbbi három évről számolt be. A jelentés köszönetét mond *Ehrlich G.* Gusztáv elnöknek, aki egymaga több ezreket gyűjtött össze. A közgyűlés tudomásul vette a jelentést azal, hogy *Morzányi Károly* elnök és *Eszlár Sándor* előjáró, másodelnöknek szintén köszönetet szavaz. Fgvhangsúlyt a következők választották meg: Elnök lett: dr. *Morzányi Károly*. Másodelnök: *Eszlár Sándor*. Alelnökök: *Ehrlich G. Gusztáv*, *Wolner József*, *Paulheim József* és *Szadler Károly*. Igazgatónok: dr. *Morzányi Károlyné* dr. *Hudomei Józsefné*, *Walla Józsefné* és dr. *Szabó Józsefné*. Igazgatók: *Bellóczy Béla*, *Báck Fűző*, *Scwaroz Simon* és *Walla József*. Főtákar: *Szabó János*, *Tikkárok: Kálmán* helyi *Béla* dr. *Scmiedl Miklós* dr. *Waldhauser Géza* és *Santa Lajos*. Pénztáros: *Löwenstein Berthala*. Számvívó: *Sajó Minály*.

(Az Egyenruhaszálított Országos Egyesülete) tegnap tartotta *Grübaum Miksa* elnöklété alatt első közgyűlést. Az elnök melegen emlékezett meg azokról, akik az egyesület alapítása körül működtek, azután *Spitz Imre* titkár előterjesztette az évi jelentést, A jelentés tudomásulvétele és felmentés megadása után megkezdte a választásokat a következő eredményekkel: Elnök: *Grübaum Miksa*, alelnökök: *Blum Lajos* és *Szonda Ferenc*, titkár: *Spitz Imre*, pénztáros: *Petrovic Mián*, ellenőr: *Hirso Ötö*, számvizsgáló: *Kausnitz Adolf*, ügyész: *Vincze Mór*. A választmány tagjai lettek: *Klaudus Lőrinc*, *Jegy Janos*, *Stbermann Pinkasz*, *Spitz János* *Ferenc*, *Totis*, *Zsigmond* és *Báral Mihály*. A közgyűlés után banket volt, amelyen az egyesület és *Blum Lajos* elnök 10-10 koronát adományoztak a *Budapesti Ujságírók* segítőalapja javára.

SPORT

Bécsi versenyek.

Bécs, április 11.

Holnap futják a *Freudenau*ban a bécsi tavaszi meeting második nagyobb versenyét, a *Háromesek* negy hántrépiét. A 10.900 koronával dotált futamban a következő lovak indulása várható:

Victor	lov.	Baines
Keringő	"	Janek
South Star	"	Holmes
Rosenmontag	"	Krouzil
Lotterie	"	Av in
Loto	"	Lewis
Marsca	"	S. Bulford
Totila	"	Spouthy
Miadjárt	"	Sands
Rabulst	"	Ceminson
Meloch	"	Wilburn
Petrolay	"	Wakington
La Pa'a	"	Kelemen
Hipparion	"	J. Poole
Bauszi	"	Fries
Pislant	"	Lovász P.
Vadár	"	R. Huxtable
Méltóságos	"	Heidt
Lassé	"	Se demann

A győzelemi esélyek mérlegelését megnehezíti az a körülmény, hogy a futamban résztvevő lovaknak a tél folyamán történt formaváltozásáról csak igen kevés megbízható lehet hallani s inkább a fogadási lista az, mely a kombinációk alapját képezi. A futam téli favoritja *Rosenmontag* volt, majd pedig *Keringő*, míg az utóbbi időben *Lotterie* és és főleg *Victor*ra jött nagyobb plézn. Beavattott körökben sok jót beszélnek még *South Starr*ól is, mely állítólag kitűnő hároméves fejlődött. A mi véleményünk az, hogy a *Milne*-istálló küldötte, *Victor* fogja a versenyt megnyerni és ebben főleg az a körülmény erősíti meg bennünket, hogy a felette jó anyaggal rendelkező istállónak kitűnő próbák állanak rendelkezésére és az istálló részéről költött tekintélyes összegű fogadás azt látszik igazolni, hogy e hároméves jó kondícióban fog a starthoz állani. Kétség-telenül emines esélye von *Keringő*nek is, míg helyre *Lotterie* és *South Star* aspirálhatnak a legjobb joggal. Az egyes futamokban a következő lovakat jelöljük:

- I. *Serenissimus—Lagosta.*
- II. *Marinaur—No good.*
- III. *Springer—st.—Cipő.*
- IV. *Victor—Keringő.*
- V. *Rózsa Lili—Julian.*
- VI. *Passepartout—Toldi.*
- VII. *Vadonc—Ma-moiselle de Déols.*

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A gyulai dráma. Azt a szenzációs családi drámát, amelynek borzalmas részletei pár hónap előtt kerültek a nyilvánosságra, a gyulai esküdtségi bíróság tárgyalási termében fogják kibozogni az esküdtségi. *Nyisztor Adorján*né, *Nyisztor gyulai törvényszéki bíró* nevese s *Kubik Gyula* volt. szolgabírói irnok emelték a. kétőjük szerelmi viszonyát a gyulai anon que scandaleuse területéről országvilág elé, amikor az asszony beteges hajamai által üszönözve, férjét mérgező akarja elpusztítani. *Gaibory József* vizsgálóbíró belejezte a vizsgálót, amelynek során *Nyisztor* elméleti állapotát is megvizsgálták az orvosok. A vizsgálót alappúl szolgait *Nyisztor*nek megroggató idegzeté, amely azonban, az orvosok véleménye szerint, szabad elhatározási képességét nem befolyásolta s az asszony a büncselekmény elkövetése előtt s a büncselekmény előtetése idején beszámítható állapotban volt. A bűnpör tárgyalását április hó végére tervezik.

§§ A szimuláns. Egy városi pályaorvos a múlt év őszén levirat utasította megvizsgált egy betegnek jelenkezett pályafelügyázót. A orvosi vizsgálóról kiállított látéletheben az orvos a pályafelügyázót egészségesnek és szógátákesnek nyilvánította. A vizsgálóról jelentést tett a máv. balparti üzveveleségéhez is, s utalta arra, hogy a pályafelügyázó már másszor is jelentett beteget, de o akkor is megtagadta a szolgálat alól mentesítő bizonyítvány kiállítását, mert látta, hogy szimuláns van dolga". — A pályafelügyázó becsületértés vétségé miatt bepanaszolta a pályaorvost, akit a szakelőjárásbíróság e. is ítelt 20 korona pén büntetésre. A pályaorvos felebbezése olytan a nyitrai törvényszék a járásbírósg ítéletét megsemmisítette s vadlótat lementette mert a rád tárgyává tett kifejezésben nem látta a becsületértés vétségének tényálladkat fennlorogni. A felmentő ítélet indokolása szerint az orvos jelen esetben inkriminát jelentésében orvosi képtelenségnek tekintette közben szerzett tapasztalatairól számolt be és orvosi megápitásának kifejezésében az orvosi gyakorlatban hasznámszókat műkifejezésként alkalmazta a panasz tárgyává tett, szimuláns" kifejezést, mely különben sem meggyázó. A koronaügyészség azonban a felmentésben s az ítéletindokolásban törvényszerest látott, mert szerinte a szimuláns nem képezhet orvosi műkifejezést, mert ez a kifejezés kétség-telenül meggyázó. Ezért aztán perorvosvattal a Kuria döntése alá vitte az ügyet. A Kuria azonban a koronaügyész perorvosvattat elutasította, mert a pályaorvos az általa hivatása gyakorlatában tapasztalt tényekről fölétes halóságának hivatalosan jelentést tett, helys szolgálati viszonyokat érintő és másokat látó köztesre nem is szánta

ebben a jelentésben foglaltakat és a szimuláns kitejézésnek a ténvekből vont következtetésként való használatáért büntetőjogi felelősséggel abban az esetben sem tartozik ha az emített kitejézésnek az az értelem tulajdonítottatik, hogy a pálvalevízvázó olyan állapotot szinlelt, melynek tárgyi tünetei észlelőnek nem voltak.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Nücsvang, április 11.

A japánoknak Koroában kifejtett élénk tevékenységéről és japán szállítóhajóknak a Jaluu völ megérkezéséről szóló hírek az itteni helyőrségeket éberségre osztónzi egy esetleges japán támadással szemben. Midőn tegnap este a Liao-folyó torkolatánál kimenő hajóknak fényjeleket adtak, hogy a víz mélységet jelezzék, az erődök, amelyek a jelzést félreértették, 24 lövést tettek kalauz hajókra és egy kültöldre menő kereskedelmi hajóra. A tűz nyugtalanította a város lakosait, mert azt hitték, hogy a japánok megtámadták Nücsvangot. A katonák közt is bizalmatlanság feltekezett, úgy, hogy két kíniai matrózt, akik át akartak kelni a folyóra, az őrszolgák agyonlőtték.

TÁVIRAT

A Reichsrath egybehívása.

Bécs, április 11. Mint értesülünk, a Wiener Zeitung holnapki száma bírálói táviratot fog közölni, melylyel a Reichsrath e hó 19 ére újból egybe hívul.

Az angol francia egyezmény.

Páris, április 11. Néhov orosz nyelvet követ a Temps munkatársa előtt kijelentette, hogy a franci-angol egyezmény Pétervárt két okból fog megelégedést kelteni. Mint Franciaország barátja Oroszország érvend minden szerencsés eseménynek, mely Franciaországot éri.

Mint Franciaország szövetségese, ugyanod, Oroszország nem csekély örömmel üdvöli az erőnek és biztonságnak újabb zálogát, melyet Franciaország az egyezmény által nyert. Világos, hogy az Angliával való megegyezés Franciaországot sok gondtól és bizonyos akadályoktól szabadítja meg. Ezá tal az Oroszországra néve is értékessé válik. Talán itt is van ónak fog bi onyulni az a közmondás: A mi barátaink barátai a mi barátaink. Illenek azok az érzelmelek, mondta Néhov amelyeket Pétervárt általánosan tápálnak. Graf Lamsdorff megbizott engem, hogy az érzelmelek Delcassé ur előtt kifejezést adjak. Örömmel teljesite tem ezt a feladatot és kelemen nekem, hogy ezt a nyilatkozatot nyilvánosan is ismételtem.

Madrid, április 11. A legtöbb lap is igen éles szavakban ad kifejezést kedvetlenségének a francia-angol egyezmény miatt. A Heraldó azt mondja, hogy a helyzet Spanyolországra néve nem lehetne szomorubb. Az Imparcial és más lapok kientetik, hogy az egyezmény megútláztatás és károsítás Spanyolországra néve. Csak a Journal España mondja, hogy a veszedelem, melyet Marokkónak Franciaország által való meghódításában Spanyolországra néve látnak, csupán képzelt veszedelem A statusquo Marokkóban jenn for maradni mert inkább elméleti, mint gyakorlati bejolyásról van szó.

A hererók lázadása.

Berlin április 11. Leutwein okahaodiai távirata tegnapi kelettel a következőket tartalmazza: E hó 9-én az egyesült csapatokkal (Duerr) és a nyugati csapatokkal (Estorff) megtámadtam az ellenség főerejét — mintegy 3000 egyveres — Onganivánál. A hererók erős köralakú magassági állásban voltak arccal északon ugat felé. A sötétség beálltával

nyolc órai ütközet után áttörtük az ellenséges hadállást. Az ellenség mindenfelé, főerejével északkeleti és keleti irányban visszavonult. Veszteségünk a következő: meghalt Estorff főhadnagy, Erffa hadnagy és két lovas Sulyosan megsebesült Rosenberg hadnagy és öt lovas. Könnyen megsérült öt lovas. Az ellenség veszteségét még nem állapítottuk meg, de az, tűzérsgünk jó működése folytán, sulyos. A keleti csapatról nincs új hír.

A balkáni helyzet.

Szalónki, április 11. A bolgár-grög konfliktus csillapulásával, amelynek megszűntetése az utó só időben nagyon előjajta a főfelügyelőt és a polgári ügyvivőket, ezeknek idejük van a hasznosabb tevékenységre. A polgári ügyvivők az utolsó ülésükön két, a vidéki lakosságra néve nagyfontosságú gazdasági kérdést tárgyaltak és pedig a tizedbevitel szabályozását és a mezőgazdasági előlegző-pénztár evakorlatbó a akját. Az elsőre néve Hi mi hasi dolgozó ki vázlatot, mely alapja lehet a reformnak. Ez az újítás, améy a községek önkormányzati tevékenységén alapul, megszüntetné az összes eddig előírt surlódásokat. Hilmi biva főfelügyelő kijelentette a bolgárok régi kivánságát améidn úgy intézkedtet, hogy Szalónkiban is az összes városrészekben, hól több, mint husz bolgár család lakik, bolgár elöjárókat állítsanak be. Ez már meg is történt. Továbbá engedelmel adiak a szalónki purigi városrészben egy második exera a templom építésére.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, április 11. (A Budapesti Napló közlése.) Eladott búza tiszta árú 78—82 kg. 8.90—9.35 K. Rozs tot felvidéki 72—74 kg. 6.90—7.05 K. Különféle magyar áru 71—74 kg. 6.80—6.95 K. Arpa, magyar 7.00—8.50 K. Magyar kengeri 6.50—7.50 K. Cinquantin 6.85—7.25 K. Magyar zab 6.60—6.75 K. válogatott 6.85 K.

Bécs, április 11. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 644.25. Magyar hitelrészvény 763.50. Angol-Osztrák bank 280.—. Bécsi bankegyesület 519.—. Union bank 520.25. Länderbank 427.75. Csehek-magyar államvasut részvény 637.50. Déli vasut 80.75. Elbavölgyi vasut 410.50. Északnyugati vasut részvény —. Dohányrészvény 343.50. Rimamurányi vasut 459.—. Alpesi bányarészvény 410.00. Májusi járadék —. Magyar koronajáradék 99.75. Osztrák koronajáradék 98.05. Lombard 130.50. Török sorsjegyek 117.25. Német bírodalmi márká 117.26. Nap london 19.07.

Bécs, április 11. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjáradék 118.25. Magyar koronajáradék 98.—. Liszt és szegedi kölesön-sorsje. 163.—. 4% magyar föltelherem esítési kötvény 93.20. Magyar hitelbank részvény 7.3.—. Magyar nyerevény-kölesön sorsjegye 209.50. Magyar lejárókölesön és pénzváltóbank részvény 457.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 354.—. Rimamurányi vasut részvény 488.50. Magyar kereskedelmi bank 2745.—. Magyar cukoripar 15.70. Magyar vasuti kölesön esztiben —. Magyar keleti vasuti állami kötvény —. Magyar Jelzálogbank 506.—. Adria 481.—. Az irányzat nyomott.

Bécs, április 11. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3% papírjáradék 99.75. 4 2/3% ezüstjáradék 99.60—100.45. 4% osztrák aranyjáradék 119.50. Osztrák koronajáradék 99.60. 1860. sorsjegye 152.40. 1864. sorsjegye 259.40. Osztrák hitelsorsjegye 464.—. Osztrák hitelrészvény 644.50. Ango-osztrák bank —. Unionbank 520.—. Bécsi bankegyesület 518.—. Osztrák Länderbank 427.25. Osztrák-magyar bank 1603.—. Osztrák-magyar államvasut 637.25. Déli vasut 80.50. Elbevölgyi vasut 4.90. Dunagőzhajózási társaság 844.—. Alpesi részvény 410.—. Dohányrészvény 345.—. 20 frankos arany 19.07. C.-kir. arany (vert) 11.35. Londoni váltóár 239.80. Német bankváltók 117.29. Lipótkohó —. Bécsi Tramway Lít B. —. Bécsi Tramway Lít A. —. Osztrák Lloyd 695.—. Török sorsjegyek 133.45. Az irányzat szilárd.

Berlin, április 11. (Gubonatosz.) Páris májusra 177.— márká (10-40 korona), júliusra 176.50 márká (10-37 korona), — Ross májusra 166.75 márká (8-02 korona), júliusra 140.25 márká (8-24 korona), — Zab májusra 127.50 márká (7-49 korona), júliusra 132.— márká (7-76 korona), — Tengeri amerikai mixed máj-ra 111.75 márká (6-5 korona), júliusra 115.00 márká (6-34 korona), — Spiritusz máj márká (ártoivam 117.4 korona per 100 márká), Iran zat: nyugati idő: esős.

Berlin, április 11. (Zárlat.) 4 2/3% papír-járadék 100.75. 4 2/3% ezüst-járadék 99.75. 4% osztrák arany-járadék 100.18. 4% magyar arany-járadék

100.25. Elbevölgyi vasut —. Osztrák hitelrészvény 202.60. Magyar koronajáradék 98.50. Déli vasut 14.4. Osztrák-magyar államvasut 137.40. Károlyi-Lajos-vasut —. Kassa-oderbergi vasut —. Orosz bankjegyek 216.10. Bécsi váltóár 85.25. 4% új orosz kölesön —. Magyar vasuti beruházási kölcsön —. Török dobány részvény —. A pesi bánya részvény —. Olasz járadék —. Disconto Commandit 184.39. Magyar hitelbank —. Altafá-lános villamossági Edison 216.—. Dynamit Trust 171.75. Gelsenkircheni 213.25. Harpeni 187.83. Laurakohó 238.90. Szilárd.

Berlin, április 11. (Estiforgalom) 4% os magyar aranyjáradék —. Magyar koronajáradék 98.50. Osztrák hitelrészvény 202.40. Osztrák-magyar államvasut 137.—. Déli vasut 14.40. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegyek közéspénz —. Buscht ohradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo) Lombard —.

Páris, április 11. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasut —. Új török konzol 8152. Egyiptomi járadék 69.40. Osztrák Länderbank —. Párisi bankrészvény 1112.—. 3% os francia járadék 97.86. 4% os spanyol járadék 83.90. 2% os új törleszthető járadék 87.75. Crédit foncier de France 685.—. Alpesi bányarészvény —. 4% os 189.—. román kölesön —. Gőzfőg kölesön 215.50. Váltó Oszországra 1/4. Váltó Amsterdamba 205.75. Váltó Brüsszleire 1/2. De Beers 507.50. Chartered 52.75. 5% os bolgár kötelezvény 416.—. Magyar aranyjáradék 100.85. Déli vasut —. Váltó Londonra 25.—. Osztrák aranyjáradék 100.—. Török sorsjegye 124.7. Meridional vasut —. 4% os orosz járadék 102.55. Oriental bank 581.—. 3 1/2% os francia járadék —. Osztrák földhitelezet 1324.—. Déli vasut elsőbbségi kötvény 317.50. 4% os 18. 6. román kölesön —. Donanyrészvény 372.—. Váltó Bécsre 103.08. Váltó német piacokra 121.50. Rio 13.41. East Rand 184.50. Randentein 74.50. Magyar jelzálogbank 582.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, április 11. (Zárlat.) 4 2/3% os papírjáradék —. 4% os osztrák aranyáradék 101.80. 4% os magyar aranyjáradék 100.25. Osztrák hitelrészvény 202.10. Osztrák magyar államvasut 146.90. Északnyugati vasut 105.—. Bustiebradi vasut —. Londoni váltóár 204.57. Bécsi bankegyesület 132.60. Vilmos rézvény —. 3% os magyar aranykölcsön 84.50. 4 2/3% os ezüstjáradék 101.—. Osztrák koronajáradék 99.85. Magyar koronajáradék 98.35. Osztrák-magyar bank 115.70. Déli vasut részvény 14.29. Elbavölgyi v sut 106.—. Bécsi váltóár 85.25. Párisi váltóár 84.60. Unionbank részvény —. Alpesi bányarészvény 207.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, április 11. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfoyamok márcus. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 202.80. Osztrák magyar államvasut 137.—. Déli vasut 1.40. Német bank —. Disconto —. Drezdai bank 149.25. Beritii kereskedelmi bank —. Gols akircheni —. Harpeni 193.—. Laura-kohó —. Olasz járadék —. Hibernia —. Az irányzat tartott.

Közgazdasági táviratok.

New-York, április 11. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 14.90 (15.—). Áprilisra 14.45 (14.58). Júliusra 14.80 (14.97). New-Orleansban helyben 14 1/2 (14 1/2). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 8.40 (8.40). Stand white Philadelphában 8.35 (8.35). Refined in Cases 11.10 (11.10). Credit Balances at Oil City 1.65 (1.68). — Zsír: Western stean 6.90 (7.10). Robe & Brothers 7.05 (7.15). — Tengeri irányzata állandó. — Májusra 56.— (56.8). — Júliusra —. — Szeptemberre —. — (—). — Buza irányzata állandó. — Piros 65zi helyben 107.— (107.—). Májusra 96.8/8 (96.7/8). Júliusra 91.8/8 (92.8/8). — Szeptemberre —. — (—). — Decemberre —. — (—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 11.— (11.—). — Kávé: fair Rio 7. sz. 7.— (7.7/8). — Áprilisra 5.85 (5.70). Júliusra 6.20 (6.05). — Liszt: Spring Wheat clears 4.20 (4.20). — Kukor: 3/32 — (3/32). — Ón: 27.87—28.12 (28.—28.30). — Réz: 13.25—13.50 (13.25—13.50). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, április 11. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza irányzata állandó. Májusra 93/8 (91/4). Júli-ra —. — (—). — Tengeri irányzata állandó. — Májusra 52.7/8 (53/8). — Zsír: májusra 6.47 (6.55). Júliusra 6.65 (7.2). — Szalonna short clear 7.12 (7.12). — Sertéshús: Júliusra 12.45 (12.65). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÖZGAZDASÁG

Szöllősgazdák szövetekezete. Debrezenben Americh Arnold és Dobieczky Sándor ke deménvezésére szöllősgazdák szövetekezete alakult A közgyűlésen a megválasztott választók szerződésük lett Dobieczky Sándor; ügyvezető igazgatók: Emerich Arnold, Dezős Kálmán és Csanak János. Igazgatóság: dr. Bruckner Ernő, Poroszlay László, Veszprémy Zoltán Deues Barna, Mócsizky Hugó, Vini Géza. Orosz-Sándor Poroszlay Albert, Török Gabur és Veszprémy István.

KÜLÖNFÉLÉK

Démon.

Utánad suhanok az éjbe.
Üdöslök szüntelen.
Magadba' többem bolyonghatsz,
Órökre csak velem!
Akarsz-e, nem-e: nekem mindegy,
M nek is kérdjéltek?
Miről is szóják? Mit beszéljék?
Én féltelék...

Naplénybe' jársz. Utánad siklik
Sötét tekintetem.
Egy néma váddal téplék, marlak,
A szivedet vorem.
Ne könyörödj, ne idegeskedj,
Ne mondd: „nem értelek...”
Én mégis a nyomomba járok!
Én féltelék...

Magunk vagyunk. Te mindig vig vagy,
Én mindig sóztalan.
S ha néha szólok is, számodra
Soh' sincs egy jó szavam.
Te átölelsz és egyre kérded,
Kezem miért remeg? ...
Lehetsz te szent, lehe'sz hűséges:
Én féltelék...

S eljő a nap. Kihül e bolygó,
Kihal a szerelem.
A végső, kínos pusztuláskor
Te ott leszel velem!
S eljősz velem az éjszakába!
S eljősz! nem kérdelek!
Velem kell néked elpusztulnod!
Én féltelék...

Szirtes Artur.

+ Februári számok. Magyarország februári népesedéséről és a februári házasságkötésekről a Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatal a következő érdekes adatokat közli: Februárban 61886 gyermek született élve a Magyarbirtadalomban, meghát 41.733 ember, a természetes szaporodás tehát 20.153 lélekre rugott. Aránylag legtöbb születés fordult elő februárban a Tisza balpartján, legkevesebb a Dunántul. A vármegyék közül Verőce- és Szabolcsmegyékben volt legmagasabb a születési arány, legkevesebb születés Nagy-Küküllő- és Lika-Krbavamegyékben fordult elő. Különösen feltűnő alacsonyra szállott le a születési arány a horvátországi Lika-Krbava vármegyében (ezerre 1.85). A városok közül Szabadkán született aránylag a legtöbb gyermek, ezerre 3.87, míg Varasdon csak 1.62 volt a születési arány.

A halálozás aránya a Tisza jobbpartján és Horvát-Szlavonországokban volt a legmagasabb (2.26) és a Duna jobbpartján legalacsonyabb (1.92). A törvényhatóságok közül Győr városban (1.27) és Hontvármegyében (1.68) volt legkevesebb a halálozás aránya, a legmagasabb arányszámot pedig Beregvármegye (2.85) mutatja.

A szaporodás a Tisza balpartján volt a legnagyobb arányu, a legkevesébb kedvező legkisebb volt a szaporodás mint az anyaországban. A törvényhatóságok közül különösen nagy szaporodással tündek ki Csanád-, Arad- és Szabolcsvármegyék (1.87-1.79) és Kecskemét (1.84), a társországokban pedig Verőce megye (1.83); a halálozás a születést ezáltal csak Baja és Varasd városokban továbbá Lika-Krbava megyében mutafelül, mind a három törvényhatóságnál a születések nagy csökkenése okozta a fogyást.

Februárban 29.816 pár lépett házasságra a magyar birtadalomban. Aránylag legtöbb házasságot az ország keleti részében, azokban a vármegyékben kötöttek, ahol a két görög felekezet hívei vannak többségben, kiknél az egyházi bójt ideje később kezdődik. Legnagyobb arányt (2.72) Beszterce-Naszódvármegye mutatja, legkisebb volt a násasságok arán a Nógrádban (0.91) és Bé-

késben (0.95), ahol viszont a protestánsok száma nagy. A városokban általában kisebb volt az arány. A 29.816 házasság közül 2753 vagyis 9.2% volt vegyes házasság. Keresztény-zsidó házasság 4) volt februárban, még pedig 22 esetben a véglegény, 18 esetben a menyasszony tartozott a zsidó felekezethez. Az anyaországban kötött 2074 vegyes házasság közül 542 esetben (26.3%) történt megegyezés a gyermekek válására nézve, az esetek nagyobb felében (59%) az anya vallásának javára. A legtöbb megegyezés 308, a római katolikus vallásnak kedvezett, a református vallás javára 128 az ágostai evangélikus valásra 49 megegyezés történt. A 40 keresztény-zsidó házasság közül 12-nél kötöttek megegyezést a házastélek, 11 esetben a keresztény, 1 esetben a zsidó fél vallásának javára.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

B. B. Szörnyű martirium: párórai napsgárért hosszú napoknak epedő vágyakozása és a legborzisztóbb hogy nem mutatkozik valamely józan szempont, ami megoldaná a helyzetet. Hát bini kell a megszokásban, ami a hiányt is elviselhetővé teszi az időben, ami a közelmúlt részleteit később nem tofja előérbe, a munkában, ami ta an n uga magasabb lelkiállapotot termi Mindez korantsem teledés, csak üdvösebb kiormaldósa az érzésvilágunk. Természetesen messze, messze van még or. — **G. J. Szilágyosomlyó.** A közigazgatási hatóságok a kibocsátott rendelet értelmében felvázolják. Kérdezzé meg, mert a mulasztás kellemenségeikkel járhat. — **J. K. Nánú** A tanfelügyelőség utján tegye meg feljelentését. — **B. J. Beszterceváros.** Az ügyvédi kamara szegénylogon rendel önként védőügyvédet. Adja be tehát ez irányban való kérését. — **E. B. Budapest.** Nem feltétlenül szükséges de este leg hasznát veheti. — **Amerika.** Utóélet csak az esetben kap, ha bebizonyít a hogy nem katonai köte e e se e jőt menesül. — **V. B. Nagyhalló Bírő** eljárás tárgyát képező ügyekben közbeszóló ítéleteket nem hozhatunk. — **A. H. Od.** Szó sem volt róla. — **A. Novok.** Vegyi eljárás aminek a titkát a készítő tudák. — **R. J. Budapest.** Te kes S mon minis teri számtanácsos (Budapest, I. Attila-utca 86. szám) kétséggel előmozdítván névnap arisztokratiáit. — **S. V. Debreczen.** Hadbíróági gyakornok az lehet aki még nincs harmincéves hadkötelezettségének eleget tev (az, akit a sorosánál alkalmatlannak találtak, tesí alkalmas voltát igazoló orvos: bizonyítványt is mellékelni tartozik folyamodásához), íőten, kitógasztan előléletű elvégezte a jog- és államtudományi kurzust, az a p r vizsgálatokat s a jogtudományi államvizsgálatot sikerre letette s a d j t a n gyakornokság ideje alatt, egy-kétféve el tudja magát tartani. Az sorosított örményeket igazoló okmányokkal is szerelt be egyes folyamodást a hadügyminisztériumbhoz, illetőleg a tonvédelmi minisztériumbhoz kell intézni s a hadestparancsnoksegnál kell benyújtani. A három évi gyakornokság ideje alatt, me y ből kilenc hónapot valamelyik polgári bíróságnál kell tölteni, lezesti a katonai bírő vizsgálatot. A hadbírógyakornokot eskütelük szerint rangsorozák. A tiz első ezerkétszáz, a következő tízezer korona szerződiját és 4 0 korona öntutársasí dnat kap. A d j t a n szolgá at kezdő évi számítva a előlt három-négy év alatt, s t hamarabb is, eléri a löhadnagy-hadbíró állást és a rangsorozat szerint második, majd e s o d s a y u hadbírószádosssa lép elő. Ösztöndíj nincs. — **Kivánsói III.** A díjnoki a lást a közviszviselőik mincsítéséről szóló 1883. I. törvény cikk a napidijasi állást mincsítésnek nem köti de bizonyos intelligenciát és szép írást megkívánna. Négy polgári iskolai bizonyítványt mindenestre elég. — **R. J. A.** Dohányjövődéki szolgálatban mint gyakornok kezetheti a működést e vizsgálat nélkül érheti az alsóbbfokú ts t i állást. A gyakornoksághoz érteletti bizonyítvány szükséges. — **E. 1** Ha bevalik, kaphat szerződést. 2. Nem ut meg a közlés mérését. — **T. G. Szeged.** Szívbe találó, bensőséges hangok. — **V. T. (Ver ek);** — **T. P. Enyng;** — **N. J. (Katonatörténe);** — **T. F. (zömön történet);** — **O. R. E. (Vérsek);** — **V. F. (s Gondolatok);** — **Sz. (Ólvád);** — **S. G. (Mégdül virág);** — **Tóba. (Vérsek).** Beküldött kéziratok nem közölhetők.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

— Április 11. —

Allomások	Ma reggel 7 h				Élőzór 2 órai	
	Lágyul. mm.	Hőmérséklet.	Relatív párh. az erdő sz. (%)	Relatív párh. az erdő sz. (%)	Legnagyobb mm.	Hőmérséklet mx. mn.
Akna-Szalatina	0.5	1.6	Ny	2	0	10 7
Kés-márk	0.5	2.6			1	15 5
Budapest	0.5	6.4	DNY	1	4	8 15
Ó-Gyula	0.5	5.0	DNY	1	4	8 15
Herény	0.5	5.2	Ny	4	4	10 2
Pécs	0.5	7.6	Ny	2	3	1 18
Zágráb	0.5	8.4	DK	1	2	10 7
Fiume	0.5	12.8	Ny	2	0	10 12
Debreczen	0.5	3.4	DNY	2	0	10 12
Szeged	0.5	3.5	DNY	2	3	13 4
Arad	0.5	6.0	Ny	3	1	3 15
Temesvár	0.5	4.6	ENY	3	3	6 10
Kolozsvár	0.5	6.2	Ny	6	1	6 10
Vajda-Hunyad	0.5	4.8	Ny	1	0	1 14
Nagyzeben	0.5	6.6	K	4	3	4 13
Becs	0.5	7.0	DNY	3	6	18 6
Prága	0.5	5.6	DNY	3	4	19 4
Krakó	0.5	4.2	DNY	1	3	4 14
Tarnopol	0.5	5.4	K	1	3	14 5
Bregenz	0.5	3.5	D	2	4	16 1
Szalburg	0.5	7.4	D	1	4	17 7
Klagenfurt	0.5	7.4	D	1	4	17 7
Losina	0.5	13.5	DK	1	2	17 9

Jelöl magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D. = dél, E = észak. A felhőzet: ☁ = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ☉ = eső, ☽ = hó, ☼ = köd, ☽ = zivatar.

Házánkban az idő változókéony és nappal enyhe volt. Eső mindenfelé — leg több északkeleten — esett. Héryben zivatar volt jégesővel. Szélvi harokat számos helyről jeentek. Az éjeli hőmérséklet különösen — az északi Felföldön — volt alacsony.

Észak-Európa t depresszió és nyugot magas nyomás borítja.

Európá időjárása változókéony és különösen Németországban viharos jellegű volt. A hőmérséklet valózása ényegtelen és a legtöbb eső Német-meg Oroszországon fordult elő.

Különs: Változatlan felhős, nappal enyhe idő várható, elvéve — inkább csak keleten — esővel.

Napirend.

Napár: Kedd, április 12. — Momi katolikus: Gyula. — Evangélikus: Gyula. — Ország-orosz: (március 30.) Husvét kedd. — Zsidó: Niszap 27. — Nap kei: 5 óra 3 percek. — Nyugazk: 6 óra 27 percek. — Hold kei: 3 óra 36 percek éjél. — Nyugazk: 3 óra 37 percek délutn.

A földművelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor.

A képviselőház háznyitva fogad 11-12-ig. A Mészárosok tavaszi dívala nyitva 9 órától 4-ig. Beépít 11 óra.

Grafika kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva este 8 óráig Beépít 50 filer.

Nagyves Kálmán-társaság képkidállása. (Nagy-mező-utca 37.) szam. Megtekintendő egész nap díjtanul.

Nemzeti Múzeum. Régiségár. Nyitva van d. e. 9 órától délután 1 óráig.

A fők tans intézet múzeuma a Stefánia-uton nyitva délelőt 10 órától 1-ig.

Központi könyvtár nyitva délelőt 9-12 óráig és délután 3-6 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva 3-7-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőt 9 órától délután 1-ig.

Az aquincumi ásítók és múzeum. Megtekint hotók egész nap III. ker. Ó-Buda. Külső-Szent-Éndrei ut. Helyierdőkú vasut a Pálffy-téröll.

Alattkét a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Solyom-utca sarkán, az 3. 8 órától este 8-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelvi tan. tudakozó-osztálya és kletti mintára V. kerület Váci-körút 22. szám alatt. Hivatalos órák: délelőt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Házai termékek állandó kiállása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés és árusítástok is eszközöl) a vasárnapon iparcsarnokban (vasár és ünnepelepon is) nyitva délelőt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A kiállód kiírende tésepek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. sz.

Mindig hű és értékes!

Finom arany-jegygyűrű, minden súly és nagyságban legban vehető

Schönwald Imre

magyar órásmester és órszergyárosnál

Pécssett.

Mindenemű nászajándék-tárgyak a legnagyobb választán és legolcsóbban.

Tessék ingyen nagy képes árjegyzéket kérni.

BUTOROK.

Háló, ebélő- és szalón butorok, ugy kézzepéztér, mint részlet készítő Arlemoné nélkül, olcsóbban mint bárhol, kaphatók Erzsébet-körút 48. Royalnál szomban.

BUCHINGER J. butoriparosnál.

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1904. április 12-én.

M. KIR. OPERAHÁZ

Toldi szerelme.
Zenebéna 3 felvételben. Zenejét szerzőt Mihály Vich Ödön Szécsényi Arany János epósa után írta Csiky Gergely és Ábrányi Emil.
Személyek:
Lajos király Szmelyi E.
Toldi Miklós L. M. C. C.
Hozogonyi Pál Szendrői
Troska, leánya Vasquez
Erzse, bán leánya T. és M.
Tar Lőrinc F. és M.
Lorándi I. C. H.
Lenosz S. H. H.
Bajmester Ney B.

Kezdeté 7 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ

A cigánybáró.
Négy operett 3 felv. Jókai után írta Schützky Jenő. Németből ford. Gerő K. és Radó A. Zenejét Strauss Jánosól.
Személyek:
Zsupán Kálmán Kovács M.
Arbón, leánya Hermann
Mirabella Kecskényi
Ottókar Pásmán
Carrero gróf Nyarai
Barlány Sándor Kálmár
Cipri Székely
S. H. H. Z. gy.
Gábor diák Raskó
Miska Nagy M.
Pall Ujvári
Ferkó Dellé
Kovács K.

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Egyenlőség.
Fantázia 4 felvételben. Itta: Barre. Fordította: Fay J. Béla.
Személyek:
Lori L. M. Horvath
Lad. Mary Márkus
ady. Agatha Vízvári M.
ady. C. H. H. E. H. E.
F. H. H. E. H. E.
F. H. H. E. H. E.
F. H. H. E. H. E.
F. H. H. E. H. E.

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ

A királynő férje.
Egyenlőség 3 felvételben. Itta: Xunof és C. H. H. E. H. E.
Személyek:
E. H. H. E. H. E.
E. H. H. E. H. E.
E. H. H. E. H. E.
E. H. H. E. H. E.
E. H. H. E. H. E.
E. H. H. E. H. E.
E. H. H. E. H. E.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ

A mómia.
Operett 3 felvételben. Itta: Kocsor Vilmos. Zenejét szerző: Szabados Béla.
Személyek:
A kedve Fenyért
Min szerelők Irányi
Aratókár Székely
Dr. Székely Székely
S. H. H. E. H. E.
Mária-Károlyi Kornai
Hupkó R. H. H. E.
H. H. H. E. H. E.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ

Tengerre magyar.
Babozott énekkel 3 felvételben. Itta: A. H. H. E. H. E.
Személyek:
Báró Csontóky Taury
Tukora E. H. H. E.
Agata, a feleség Nagy
Herdy Bern Dóci
G. H. H. E. H. E.
Mellermann Vág.
T. H. H. E. H. E.
V. H. H. E. H. E.
K. H. H. E. H. E.
M. H. H. E. H. E.
C. H. H. E. H. E.
E. H. H. E. H. E.
R. H. H. E. H. E.
T. H. H. E. H. E.
D. H. H. E. H. E.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

!! RENDKIVÜL OLGCSÓ !!
Elsőnk legfinomabb Fischern, Dalmitz
Karlsbadi porcellán-Étkező, tea, kávé és mosdó
alatt árak mellett.
Ortner Rezső és Tsa
Teréz-körút 32., saroküzlet.
Árunk komplett, 6 szom. 600 aranyos, díszes fésztés, többszörösen átvett, legfinomabb porcellán.
Étkező, elegáns frt 5.50 Kávé-v. teakészlet 3.25
Étkező, romok, szóp 7.50 Teakészlet, rokokó 4.75
Étkező, rokokó, dísz. 10.50 Mosdó, komplett 3.75
Étkező, monogram. 12.50 Üvegkészlet, vessét 4.75
Étkező, 12 személyre, díszes 25, 30 és 35 frt.
VIDÉKRE mindenütt 30 kr., azonkívül kéri-
jük a vasutállomás megnevezését.

RÉZBUTOR
minden képezett felmúló, elegáns, modern minőségben szállított és hirtelenre is bármely falunknál és teljesen föregmontos.
Tartósságra nézve majdnem elpusztíthatatlan. Összeságra vonatkozik a fabutorral. Saját gyártmányunk és kitértő minőségű. — minden kívánt kezeseséget vállalunk. —
Meglepően nagy választék és legmérsékeltőbb, szigorúan szabott árak!
Mindem alka vagy túlköltségek kizárva. Fizetési feltételek kedvezőek és megegyeznek szerintek. — Kérem megvizsgálatk ingyen — kitértő minden felvilágosításra szolgál.
PÁPAI ÉS NÁTHÁN
var- és fémbutorgyár
Budapest, VI., Andrássy-ut 2.
Gyártmányaink: Rézbutor, vasbutor, kerít butor, raganyos ágybetétek, gyermekköcsök stb.

NESTLE gyermek-hisziye. tartalma: kifü-nő alpesi tej.
Kisérleti célokra főladagok 1 koronával. A t. c. szülészneknek próbadozók ingyen állnak rendelkezésükre a magyarországi fővárosban Neruda Nándor drogériájában, IV. Kossuth Lajos-utca.

Nagyságos asszony!
Érjén tavasszal
divatkelmékből, mosóárúkból, zsefr és batizistokból, végből vá-gott asztalnéma, zsebkendőkből,
továbbá

„Höfcherke“
vászon-külföldességéből mintákat, melyeket ingyen és bérmentve küld:
Ács és Fodor
női divát, vászon- és fehérnemű áruháza
Budapest, IV., Múzeum-körút 39. sz.
„Höfcherke“ vászon-vállalait.
Személyhitelt, olcsó (6-8% éves) havi vagy negyed-
tiszteltnek (házasági óvadéka is), ház- és földtulajdono-
soknak (esetleg II. helyre is), hivatalnokok és kereske-
dőknek, iparosoknak, esetleg kezesek nélkül is, gyorsan
és diszkrétan.
BALASSA ÁRPÁD bankbizományi irodája
Budapest, VI. ker., Vörösmarty-utca 57. I. em.
TELEFON. Válaszbélyeg.

A m. kir. államvasutak hivatalos és címerez

A m. kir. államvasutak hivatalos és címerez
ZÁSZLÓK
családi bja.
Készít tengerészeti és hadioldai lobogókat. Családi lo-
bogót címerrel. Tegelőbb képviselő választási lo-
bogókat.
Válalkodik országos és városi ünnepek alkalmával
diszítésekre
díszal-kapuk felállítására. Kiallítások díszítésére.
Elsőséges napsütés és család
címereket
kamarái táblák és családok festését.
Színházi kellekek, papírművek címerek. Nemcsak
magyarországi, hanem külföldi színházaknak évok óta
szállítja a kástróziál muákat és
diszleteket
Színházoknál kitértőbe adok.
Régi képek javításnak és reindememű
festmények
Készítenek
Számos hivatalos díszítő emlékek és kiállításai ki-
tűntetéseket.
Lihart Vilmos festő, VIII., Hunyady-u.27
Telefon: 53-83. Telefon: 53-83.

FOVAROSI ORFEUM
VI. Nagymező-utca 17.
FRITZI MASSART
elsőbá szoubrette
Corvey zenebőhő, Aquitana szponyl. ...
Fred és Pauli modera tornászok, sarkani kórnikus, Her-
wood szcenikusok, Pestini szoubrette, Rositta
szoubrette.
PROTEKTIO
(Tarka Szeppé)
LUNA ASSZONY
LINCKE nagy epertője.
„BÍKAVIADAL“
Szemből
A télikerben reptel őráig vároai Elek színgyozo-
kara hangversenyös.

Valódi angol Lawn-Tennis.
Tornaeszközök, függő-ágyak és mindennemű
háló. — Ruhaterítő-kötelek fehér kenderből,
vizmentes ponyvák, zsákok és kenderárak leg-
előbb megbízható beszerzési forrása:
Saffer Antal
sporteszközök és kétél-
gár és sporttelep
Epest, IV., Károly-utca
boltja. 12.
(Közp. városi ház
építelő.)
Alapított 1878.
Telefon 15-56.
Képes árjegy-
zék hivatalos
bérmentve.

Nodusin Aranyér-balszam.
Tökéletesen és biztonság gyógyítja úgy a var, vala-
mint a nyitott aranyért. — Elismert levelek. — Készíti:
Nagy Kálmán gyógyszerész, Nyiregyháza.
Kapható az összes gyógyszerárban Foratár: Török Jozsef
és dr. Egger Leó gyógyszerárban Budapest. Ára naszná-
lati utasítással együtt 4 koroná, bérmentve küldésel postán
Kerepa.

Hatóságilag engedélyezett
végeladás
valódi perzsa szőnyegek
bámulatos olcsó árban.
Hamburger Jozefánál
V. ker., Borotya-utca II. szám.

Színházak heti műsora.

	Magy. kir. Opera	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház	Királyszínház	Uránia színház
Szerda	Nincs előadás	Anteusz	A királynő férje	Kornevillai harangok	A mómia	Tengerre magyar	Az orosz Riviera és a Kaukázus
Csütörtök	Fidelio	A fiók	A királynő férje	Nebánsvirág	A mómia	Tengerre magyar	Szakelóadás
Péntek	A got asszony leánya	Flirt	A királynő férje	Felsőbb assz- szonyok	A mómia	Tengerre magyar	Az orosz Riviera és a Kaukázus
Szombat	Gemma	Godaszínház Dandm György	A királynő férje	Katinka grófnő	A mómia	Tengerre magyar	Az orosz Riviera és a Kaukázus
d. u. Vasárnap este	Toldi szerelme	Mouna Yanna	A királynő férje	Felsőbb assz- szonyok	A mómia	Tengerre magyar	Az orosz Riviera és a Kaukázus

REGÉNY

GÖSTA BERLING

SVÉD REGÉNY

Írta: LAGERLÖF ZELMA

(20)

De a tavasz megjött és Göteborgban kezdték a vasat várni Ekebyből. Elszedték a szerződéseket, amelyeket az őrnagygyal és az őrnagynéval kötöttek s amelyek sok száz mázsa vasnak a szállításáról szóltak.

De mit törődtek a lovagok az őrnagyné szerződésével, ők a vígadással, a muzsikaszóval és a vendégeskedéssel törődtek. Ők arról gondoskodtak, hogy el ne fogyjon a dárídó.

Vas, az jött Stömnéből és jött vas Söjljéből. A vas elindult a maga útján Kynsbergből is egészen a Wenern-tóig, Uddeholmból is ment vas és Munkeforsból is és az összes nagy vastelepekről köröskörül. De hol van az ekebyi vas?

Hát Ekeby nem a legfontosabb már Wermland összes vashámorai között? Nem örökdió már senki sem a régi ház hírnevére? Ah nem! Közömbös lovagok kezébe került az, akik csak arra gondolnak, hogy a dárídó véget ne érjen, mi másra is gondolhatna még az ő szegény agyuk?

De vizesések, patakok, dereglyék és folyók és zsilipek és kikötők mind csak ámulnak és ezt kérdik:

— Hát nem jön már több vas Ekebyből?

Mélyen benn az erdőben pedig a mile nevetni kezd, s mintha a kovácsművészekben a nagy kalapácsok felemelnék a nagy fejüket s a bányák feltátnak a nagy torukait és gánykecsagásban törnének ki. A vasraktárakban, ahol az őrnagyné szerződését őrzik, a polcok csak úgy rázkódnak a nevetéstől.

— Hát hallottatok-e már valaha ilyesmit? Nincs vas Ekebyben! Wermland legjobb vashámorában nincs vas!

Fel ti gondtalanok! Fel ti hajléktalanok! Hát eltűntek, hogy Ekebyben ilyen szegény essék meg? Ha szerétték isten szép földjének ezt a folját, ha messze földön csak rá tudtok gondolni sóvárogva, ha idegenek között nem tudjátok kimondani annélkül a nevét, hogy könny ne szökjön a szemetekbe, álljatok talpra lovagok, mentsetek meg Ekeby becsületét!

Hát jók, ha Ekebyben pihent is a pöröly, a másik hat vashámorban, amely szintén a miénk, csak dolgoztak. Ott bizonyosan több vas van, mint amennyi most elkelve!

És akkor utra kel Gösta Berling, hogy a másik hat hámorban tárgyaljon.

Hogforsba, amely ott fekszik a Björk-tó patakjának a partján, úgy véli, nem is kell betérni. Az egészen ott van Ekeby közelében és erősen a lovagok befolyása alatt állott. Hanem tovább ment néhány mértföldnyivel, amíg Lötaforsba nem ért. Az csinos hely volt, azt nem lehetett tagadni! Egyfelől a Löt-tó felső része terült el, mögötte pedig a Gurlitta szirt emelkedett az ő hegyes csúcsával vad romantikusan, ami olyan jól illik egy öreg hegyhez. Hanem a kovácsműhely nem olyan, amilyennek lennie kell: a fújtató rudja el van törve és ilyen állapotban volt az egész utolsó évben.

— De hát miért nem hozták rendbe?

— Az asztalos, az egyetlen asztalos az egész környéken, másutt volt elfoglalva. Egyetlen font vasat sem tudunk kovácsolni.

— De hát miért nem küldtetek az asztaloshoz?

— Miért nem küldtünk az asztaloshoz! Mintha nem küldöttünk volna hozzá mindennap! De hát ha sohasem jöhetett. Elég dolga volt azzal, hogy Ekeby tekepályáit kijavítsa.

Akkor Gösta hirtelen rájön, hogyan fog járni ezen az útján.

Tovább megy Björnidebe. Van-e ott vas? Nincs, persze, hogy nincs. Hiszen nem volt pénzüik, és Ekebyből sem pénzt nem kaptak, hogy a bányászokat fizessék, sem embereket, akik a szenet szállítsák. Egész télen át szünetelt a munka.

S akkor Gösta megy tovább dél felé. Megérkezik Häube, a tő keleti partján és Lötaforsba mélyen bent az erdőben és Elgforsba — de ott sem jár jobban. Sehol sincs vas és ugylátszik, mindenütt a lovagok miatt nincsen.

Akkor Gösta házamegy Ekebybe és a lovagok sötét pillantással nézik azt a néhány mázsa vasat, amely még raktáron van s szomorúan és szegyenkezőve hajtják le a fejüket, mert hallják, hogyan kacag gúnyosan az egész természet Ekeby felett és mintha hallanák, hogyan remeg a föld a zokogástól, hogyan panaszokodnak a virágok, hogy vége Ekeby dicsőségének.

De hát mirevaló ez a sok beszéd és ámulás? De hiszen itt van az ekeby-i vas! Itt van, a Klarelf partjánál dereglyére rakva, készen arra, hogy a folyón levezessenek vele, Karlstadban lemerjék, majd Göteborgba vigyék. Akkor hát még van mentve Ekeby becsületé.

De hát hogyan is lehetséges ez? Hiszen Ekebyben csak alig néhány mázsnyi vas volt raktáron s a másik hat hámorban nem volt semmi vas. Hogyan lehetséges tehát, hogy jól megrakodott dereglyék annyi rengeteg vasat visznek Karlstadba? Igen, erre a lovagok tudnak magyarázatot adni.

Maguk a lovagok helyezkednek el a néhez, ormótlán járművekben, maguk akarják Göteborgba szállítani a vasat. Egyetlen rendes evezőszegénynek sem szabad a vasat elkísérni. Palackokkal, esleges kosarakkal, vadászúrtékekkel és hegedűkkel, puskákkal, horgokkal és kártyával felszerelve szálltak a lovagok a dereglyéire. Mindent meg akarnak tenni az ő kedves vasukért és nem akarják addig elhagyni, amíg csak ki nem kötnék vele a göteborgi parton. Maguk akarnak evezni, a vitorlával bánni, maguk akarnak kirakodni. Van-e zátoy a folyóban, szirt a Wenern-tóban, amelyet ne ismernének? Nem tudnak-e épp oly ügyesen bánni a kormányruddal és a vitorlával, mint a hegedűvel és gyeplővel?

Senkisémet maradt otthon a lovagok közül. Eberhard bátya odahagyta az íróasztalát és Kristoffer bátya előbujt a sötétből. Még a szelid Löwenberg is elment. Senkisémet tud elmaradni, amikor Ekeby becsületéről van szó.

Löwenbergnek azonban nem jó a Klarelfet látni; harminchét év óta nem látta már és éppen annyi ideje annak is, hogy esőnkabban ült. Gyűlöli a tavak fényes tükrét és a szürke folyókat. Nagyon szomorú dolgokra kell gondolnia akkor, ha vizen van és azért kerüli, ezuttal azonban nem tudott otthon maradni. Neki is ott kell lennie, amikor arról van szó, hogy Ekeby becsületét kell megmenteni. Harminchét évvel ezelőtt Löwenberg a vízbe látta veszni a menyasszonyát s azóta szegény feje gyakran volt megzavarodva.

És amint ott áll és belenez a folyóba, szegény agyára egyre sürűbb köd borul. A szürke folyó, amely annyi apró, esilámló hullámmal tovauszik, neki egy nagy kigyó, ezüstös pikkelyekkel, amely ott hever és zsákmányra los. A magas, sárga homokpartok, amelyeken csak itt-ott látható valami kevéske fű, egy veremnek a falai, amelynek fenekén a kigyó leselkedik.

A kis ember pedig ott áll és morozti apró szemét. Hosszu fehér haja lobog a szélben s őrca, amelyet redesen gyöngö csilámlás fest rózsásra, egészen halvány a feleletől. Olyan bizonyosan tudja, hogy valaki jönni fog, onnan az utról és bele fogja magát vetni a leselkedő kigyónak a torkába.

A lovagok most készek már az utra. Hosszu csákyákhoz nyulnak, hogy a dereglyét a folyóba taszítsák, de akkor Löwenberg felkiált:

— Megálljatok, az isten szerelmére, megálljatok!

Értik, tudják, hogy kezd zavarodni, mert éri a dereglye ingadozását, s akaratlanul is lebecsülik a csákyákat. Löwenberg pedig, aki látja, hogyan áll lesben a folyó, s hogy valakinek bizonyosan jönnie kell, hogy beleje vesse magát, figyelmeztető mozdulattal mutat az országra, mintha csak jönni látna onnan valakit.

Hiszen minadannyian tudjuk, hogy az élet gyakran rendez olyan dolgokat, miut amilyen most bekövetkezett. Aki tud még csudálkozni, az ámulhat, hogy a lovagok éppen arra az éjszakára virradó reggelen keltek utra, amelyen Erzsébet grófné Kelet felé vándorutra indult. De még csudálatosabb lett volna, ha a fiatal grófné az ő nagy bajában nem kapott volna segítséget. Eppen ugy esett, hogy a grófné akkor érkezett a partra, amikor a lovagok el akarták taszítani a dereglyét. Abba hagyták a munkájukat s rábámultak, mialatt ő a révészlegényrel beszélt, aki a esónakját előldotta. Parasztruha volt rajta, s ők nem is sejtették, hogy kicsoda. De mégis rábámultak, mert nagyon ismerősnek tetszett nekik. Amint ott állott és a révészlegényrel beszélt, az országoton porfelő emelkedett, s a porfelő közül nagy sárga kocsi bontakozott ki. Rögton tudta a grófné, hogy Borból jön, hogy az ő keresésére jönnek s hogy rá fogtak ismerni. Arra már nem igen gondolhatott, hogy a esónakon meneküljön el s az egyetlen rejtekhely, amelyet meglátott, a lovagok dereglyéje volt. Odarohant, a nélkül, hogy tudta volna, kik vannak rajta. És jó, hogy nem látta, mert akkor inkább a lovak patkói alá vetette volna magát, semhogy oda meneküljön.

Amikor a fedélzetre ért, csak ezt kiáltotta:

— Rejtsetek el! Rejtsetek el!

És aztán megbottolt és a vasrakományra esett. A lovagok pedig biztatták, hogy legyen nyugodt. Gyorsan eltaszították a dereglyét s azzal megindultak Karlstad felé. Eppen abban a pillanatban ért a kocsi a révbe.

A kocsiiban Henrik gróf és Márta grófné ült. A gróf most a révészlegényhez fordult, s tőle kérdezte, vajjon nem látta-e a grófnét. De mert Henrik gróf zavarban volt és nem kérdezősködhett elszökött felesége felől, hát csak annyit mondott:

— Valaki eltűnt!

— Ugy? — morogotta a révészlegény.

— Eltűnt valaki. Azt kérdem, nem láttad?

— Kirel tetszik kérdezősködni?

— Az mindegy! Csak azt kérdem, átvittél-e ma valakit a folyón?

— Ezen az uton persze nem tudhatott meg semmit, s Márta grófnénak kellett beszélni a legényrel. Egy perccel később már tudta, hogy eltűnt menyje az egyik lassan tova eső dereglyén van.

— Kik vannak azokon a dereglyéken?

— Ó, hát a lovagok, mert hát úgy hívják őket, vagy mi.

— Ah! — mondja a grófné — akkor a feleséged jó helyen van, Henrik! Akkor egész bátran vissza is fordulhatunk rögton.

* * *

Künn a dereglyén azonban éppen-séggel nem volt olyan nagy az öröm, amint Márta grófné gondolta volna. Amíg a sárga kocsi látható volt, a megrémült fiatalasszony összehuporodva ült ott, annélkül, hogy megmozdult, vagy csak egyetlen szót is szölt volna. Csak rámeresztette a szemét a vízre.

Valószínűleg csak akkor ismert rá a lovagokra, amikor a sárga kocsi visszafordulni látta. Fel pattant.

(Folytatása következik.)

